

Naročnina mesečno 12 Lir, za inozemstvo 20 Lir — nedeljska izdaja celoletno 34 Lir, za inozemstvo 50 Lir. Ček, rač. Ljubljana 10.650 za naročnino in 10.349 za inserate.

Podružnica: Novo mesto.

Izključna pooblaščenka za oglaševanje italijanskega in tujega izvora: Unione Pubblicità Italiana S. A., Milano.

Izhaja vsak dan zjutraj razen ponedeljka in dneva po prazniku.

Uredništvo in uprava: Kopitarjeva 6, Ljubljana. Redazione, Amministrazione: Kopitarjeva 6, Lubiana. Telefon 4001-4005.

Concessionaria esclusiva per la pubblicità di provenienza italiana ed estera: Unione Pubblicità Italiana S. A., Milano.

Abbonamenti: Mese 12 Lire; Estero, mese 20 Lire, Edizione domenica, anno 34 Lire, Estero 50 Lire. C. C. P. Lubiana 10.650 per gli abbonamenti: 10.349 per le inserzioni.

Filiale: Novo mesto.

SCOUVENEC

Vojno poročilo št. 416

V letalskih bitkah nad Sredozemskim morjem sestreljenih 13 angleških letal

Pri zadnjih zmagovitih napadih je bilo potopljenega 70.000 ton brodovja, sestreljenih pa 21 angleških letal - Podmornica je na Atlantiku potopila velik trgovski parnik in pomožno križarko

Glavni stan Italijanskih Vojnih Sil objavlja:

Na srednjem delu Sredozemskega morja so oddelki bombnikov pod poveljstvom poročnika Stefaniya in podporočnika Palenzonne napadla oddelke sovražnega brodovja, ki so ga spremljali močni oddelki lovcev. V hudi letalski bitki, ki je sledila, je bilo sestreljenih šest angleških letal vrste »Defiant«. En naš bombnik se ni vrnil, vsa ostala letala, dasi so bila ponovno zadeta in so imela ranjence na krovu, so se srečno vrnila na svoja oporišča.

V noči na 25. julij in 26. julij je bilo bombardirano pomorsko oporišče La Valleta na Malti. Včeraj popoldne se je nad otokom razvila srdita letalska bitka med našimi lovskimi letali pod poveljstvom podpolkovnika Romagnolija in majorja Becarija s številnimi sovražnimi letali. Sedem sovražnih lovskih letal vrste »Spitfire« je bilo sestreljenih. Tri naša letala pogrešajo. Druga so bila poškodovana.

Ena naša podmornica se ni vrnila na svoje oporišče.

Tako se je pomorska in letalska bitka, ki se je začela dne 23. julija, zmagovito zaključila za nas. Vsega skupaj je bilo potopljene več ko 70.000 ton sovražnega trgovskega brodovja, poleg dveh enot vojnega brodovja, poškodovanih pa je bilo desetina drugih ladij. Sestreljenih je bilo 21 sovražnih letal.

Severna Afrika: Na bojišču pri Tobruku in Sollumu živahno delovanje topništva. V noči na 24. in 25. julij so angleška letala bombardirala Bengazi.

Vzhodna Afrika: Sovražni posku-

si, da bi se približali našim postojankam v odseku Culquabert, so bili odločno odbiti.

Naša podmornica, ki deluje na Atlantiku pod poveljstvom poročnika bojne ladje Fraternala, je torpedirala in potopila angleški parnik »Rupert of Lavinaga«. Parnik je imel 5358 ton. Podmornica je prav tako potopila kanadsko pomožno križarko »Lady Soumers« (8194 ton). Preživele člane posadke sta rešila in sprejela španska parnika »Careces« in »Campeces«.

Nad 100 letal v bitki nad Malto

Na bojišču, 26. julija. Ip. Včeraj popoldne so letala izvedla izvidniški polet nad Malto. Lovska letala so se spustila v boj s skupino sovražnih lovcev. Nad Malto se je razvila srdita letalska bitka. Bitke se je udeležilo nad 100 letal. Eno angleško letalo je bilo od zažigalnih krogel zadeto v zraku in se je razletelo. Tri ostala sovražna letala so bila prav gotovo sestreljena, mnogo pa jih je bilo poškodovanih od strojniškega ognja. Tri italijanska letala pogrešajo.

Ko so ponoči italijanski bombniki napadli Malto, je bilo delovanje protiletalskega topništva močno. Vsi naši bombniki so se vrnil.

Sporazum med Japonsko in Francijo o skupni obrambi Indokine

Po sporazumu bo Japonska spoštovala suverenost Francije nad Indokino

Vichy, 26. julija. Ip. Danes zjutraj ob štirih sta francoska in japonska vlada objavili isto izjavo, ki pravi, da je bil dosežen načelni sporazum med obema državama za skupno obrambo Indokine. Izjava pravi:

Po podpisu sporazuma, ki je bil v avgustu lanskega leta podpisan od japonskega zunanjega ministra Macuoke in francoskega veleposlanika v Tokiu Henryja, so se prijateljske vezi med Japonsko in francosko Indokino še okrepile. V okviru nadaljnjih sporazumov, ki so bili podpisani med obema strankama, so se vezi med obema državama dejansko izpolnile in se je tako v teku nadaljnjih prijateljskih razgovorov ustvaril popoln sporazum med obema vladama o morebitni skupni obrambi Indokine.

Japonska vlada je čvrsto odločena v tem smislu izpolniti svojo nalogo in prevzeti vso odgovornost, ki izvira iz obstoječih pogodb med Japonsko in Francijo, zlasti pa se slovesno obvezuje spoštovati ozemeljsko nedotakljivost Indokine in suverenost Francije na indokinsko zvezo. Japonska pa bo še z vsemi svojimi silami utrdila vezi prijateljstva med Francijo in Japonsko, kajti prepričana je, da s tem sodeluje za prosep obeh narodov.

Izjava nato nadaljuje, da se je že nekaj časa sem zastavljalo vprašanje obrambe Indokine. To se je dogajalo zlasti zaradi izrednih okoliščin. O tem vprašanju so se tudi razvijali pogovori med francosko in japonsko vlado. V duhu izjav, ki so bile podane dne 30. avgusta 1940 in v zvezi z diplomatsko akcijo z dne 6. februarja 1941, so se ta pogajanja končala s sporazumom, podrobnosti tega sporazuma pa še proučujejo.

Doseženi sporazum se nanaša na skupno francosko-japonsko obrambo francoske Indokine, vedno pa v okviru popolnega spoštovanja z japonske strani ozemeljske nedotakljivosti in suverenosti Francije nad vsem tem ozemljem.

Rim, 26. jul. Ip. V spodnji zbornici je včeraj angleški zunanji minister Eden izjavil, da so v teku pogajanja med francosko in japonsko vlado za japonsko zasedbo pomorskih in letalskih oporišč v srednji Indokini. Minister Eden je rekel, da opazuje angleška vlada to dogajanje z vso pozornostjo in da smatra zasedbo za napad, ki ga je Japonska sprožila kot zaveznica Osi. Dejstvo, da je ta zasedba dobila svoje potrdilo od vlade v Vichyju, pa po Edenovi izjavi ne zmanjšuje teže dogodka. Angleški zunanji minister je pristavil, da smatra angleška vlada zasedbo Indokine kot resno ogroženo ozemlje in koristi, ki jih ima na Daljnem Vzhodu Anglija in katere misli vlada v tesnem stiku z vladama Združenih držav in holandske Indije tudi braniti. Eden je svojo izjavo zaključil s pripombo, da bo angleška vlada v kratkem objavila vrsto ukrepov, s katerimi bo odgovorila na te dogodke v francoski Indokini.

Tajni japonski državni svet sklican na sejo

Tokio, 26. julija. Ip. Državni tajni svet je bil sklican na sejo, ki bo dne 28. julija. Na seji bodo

obravnavali važna vprašanja. Dobro poučeni krogi izjavljajo, da bodo na seji obravnavali položaj v francoski Indokini in dejstvo, da sta ameriška in angleška vlada danes izrekli zaporo nad vsem japonskim imetjem v Ameriki, v Angliji in v dominionih.

Amerika izrekla zaporo nad japonskim imetjem

Dopoldne je cesar sprejel zunanjega ministra Toyoda, nato pa finančnega ministra Ogura, ki je poročal o tem, koliko japonskega denarja in imetja je bilo v Ameriki in v Angliji. V Ameriki je bilo 131 milijonov dolarjev, toda Amerika je imela na Japonskem 217 milijonov dolarjev. Toda današnji Rooseveltov ukaz pravi, da so v Ameriki izvedli zaporo tudi nad vsem tistim denarjem, ki je bil iz Kitajske, ki je pod japonsko zasedbo.

Anglija tudi izreka zaporo

Rim, 26. julija. Ip. Potem ko je Roosevelt danes ukazal zaporo nad japonskim imetjem, je angleški informacijski urad objavil, da se Anglija priključuje ameriški odredbi in izreka zaporo nad vsem japonskim imetjem v zlatu ali pa v papirju, ki se nahaja v Angliji. Vlade dominionov bodo pripravile slične odredbe.

Vojska maršala Čankajška koraka proti Indokini

Tokio, 26. julija. Ip. Agencija Domei poroča iz Nankinga, da so tjakaj prišla poročila, da se vojska maršala Čankajška, ki je bila zbrana v Kusijangu, pomika proti francoski Indokini skozi Junan. Tudi kitajski čete, ki so zbrane ob cesti skozi Birmanijo, so prejele ukaz, da naj takoj krenejo proti meji Indokine.

Vzhodno bojišče:

Zlomljen sovražni odpor v Ukrajini

Berlin, 26. julija. mg. Dne 24. julija je nemška vojska na bojišču pri Nevelu zajela ogromno število sovjetskih vojakov. Do večera tega dne so pri Nevelu našli 20.000 ujetnikov. V tem odseku so Nemci napravili okoli sovjetskih vojakov ogromen žep in v tem žepu se sedaj sovjetski oddelki predajajo, potem ko opravijo z usodo političnih komisarjev. Dne 24. julija se je tudi nadaljevalo uničevanje sovjetskih sil, ki so obkoljene na bojišču okoli Mohileva. Do večera tega dne so našli 10.000 ujetnikov, število padlih sovjetskih vojakov pa je še veliko večje. Nemci so tudi zaplenili nad sto topov in ogromno količino streliva. Vzhodno od Smolenska je nemško letalstvo uničilo 23 sovjetskih tankov, 227 avtomobilskih vozil, tri baterije in 14 posameznih topov. Izgube sovjetskega letalstva so bile tudi velike. Dne 24. julija je sovjetsko letalstvo izgubilo 92 letal, in sicer jih je bilo 62 uničenih v bojih, 30 pa razdejanih na tleh. Osem nemških letal se ni vrnilo v svoje oporišče.

Nemška letala so napadla pristanišče Herson ob Dnjepru, kjer je bila potopljena 10.000 tonska sovjetska ladja, druga 8000 tonska ladja pa je bila hudo poškodovana. Včeraj so nemški bombniki napadli Odeso in močno poškodovali pristaniške naprave. Protiletalska križarka, ki je bila zasidrana v pristanišču, je bila zadeta od bombe in nekaj trgovskih parnikov je tudi bilo zadetih.

Na morju pri Murmansku so nemška letala poškodovala nekaj sovjetskih trgovskih parnikov za skupno 10.000 ton. Nemško letalstvo je na severnem odseku nadaljevalo s svojimi napadi na železnice in na sovjetske kolone.

Včeraj so nemška letala nenadoma napadla sovjetsko letališče, in sicer jugovzhodno od Smolenska. Na letališču je stalo 16 sovjetskih bombnikov, ki so bili pripravljeni za odlet. Vsi so bili uničeni. Skladišče goriva je bilo zažgano.

Boji za Petrograd

Stockholm, 26. julija. mg. Po obvestilih in navodilih, ki jih objavlja radijska postaja v Petrogradu, se vidi, da je položaj v tem mestu zelo resen. Sovjetske čete še nudijo hud odpor, toda nemški oddelki prodirajo zelo hitro. Nemci so v borbo vrgli zlasti mnogo motoriziranih sredstev. Petrograjska radijska postaja je objavila, da je mesto resnično v resni nevarnosti.

Sicer pa sta moskovska in petrograjska radijska postaja včeraj morali večkrat prekiniti z oddajami zaradi letalskih alarmov. Moskovska radijska postaja je objavila včeraj, da je mnogo tovarn razdejanih, prav tako pa je pozvala bližja mesta, da naj pošljejo delavce v Moskvo, ki bi

Boljševiki nameravajo Moskvo zažgati

Cinking, 26. julija. mg. V Mandžuliju je prišla skupina 13 japonskih državljancev in med njimi tudi svetnik japonskega poslanstva v Moskvi, Nagata. Vsi so odpovali iz Moskve dne 10. julija. Nagata je pripovedoval, da se je moral vlak, s katerim so potovali, ustaviti v sredini Sibirije. Tam je moral vlak stati dva dni in sicer zaradi poplav.

Mimo nas so vozili vojaški vlaki od vzhoda na zahod. Zelo nas je presenetilo tudi veliko število beguncev, ki so iz zahoda bežali proti Uralu, da bi se tako izognili posledicam vojne. Ko smo zapuščali Moskvo, prebivalstvo ni skoraj nič vedelo o poteku vojaških operacij. Razpoloženje v sovjetski prestolnici pa je bilo zelo napeto.

Nato je Nagata dodal, da bo sovjetska vlada Moskvo dala zažgati, če bi Moskvo zasedla nemška vojska. Tudi državni podtajnik v sovjetskem zunanjem ministrstvu Lozovski je izjavil, da nemške čete ne bodo videle Kremlija, če bi se jim posrečilo priti v Moskvo. Uradniki železnice v Sibiriji so vpraševali Japonce, zakaj mednarodni vlaki ne vozijo več skozi Sibirijo, kar dokazuje, da mnogo ljudi v Sibiriji še ne ve, da je na zahodu vojna med Rusijo in Nemčijo.

čistili razdejanja. Poleg »Pravde« včeraj tudi ni izšlo uradno glasilo sovjetske vlade »Izvestiac«.

Radijski napovedovalec v Petrogradu je dobesedno izjavil:

»Petrograd je resno ogrožen in sovražnik napada. Dasi so naše čete nudile hud odpor, so se morale umakniti, ker vedno bolj narašča pritisk nemških motoriziranih oddelkov.«

Maršal Vorosilov je v zelo resnem položaju. Izgubil je že Estonko, ki je v nemških rokah postala važno oporišče za naskok na Petrograd. Po poročilih iz ruskih virov je bivša prestolnica carske Rusije obdana s celo vrsto poljskih utrdb, ki so jih hitro zgradili. Seveda pa te utrdbe ne bodo mogle ovirati finskih in nemških oddelkov, ki prodirajo od severne in južne strani jezera Ladoga.

Nemško vojno poročilo

Hitlerjev glavni stan, 26. julija Ip. Nemško vrhovno poveljstvo objavlja:

V Ukrajini je bil krajevni odpor sovražnih oboroženih skupin zlomljen. Zavezniške čete so kljub slabim vremenskim in prometnim razmeram nadaljevale z zasledovanjem pobitega sovražnika. Čiščenje Besarabije po romunskih oddelkih je pred zaključkom.

Zahodno in jugozahodno od Vjazme so se ponosrečili napadi močnih sovjetskih sil, ki so bile na novo vržene v boj. Sovražnik je imel velike izgube.

Bojna letala so pri dnevnem napadu dosegla zadetke v polno na kolodvorske naprave v Moskvi.

Na morju okoli Anglije je letalstvo uničilo tovarni parnik s 4000 tonami. Ostala bojna letala so ponoči metala zažigalne bombe na oskrbovalne naprave v pristanišču Great Yarmouth in na letališčih na vzhodu otoka. Pomorske sile so sestrelile dve angleški bojni letali.

V Severni Afriki živahno delovanje izvidnic pred Tobrukom.

Nemška letala so v noči na 26. julij zopet bombardirala z bombami vseh vrst angleška oporišča v Aleksandriji.

šča na vzhodu otoka. Pomorske sile so sestrelile zahodni Nemčiji metala rušilne in zažigalne bombe. Samo posameznim letalom se je posrečilo prodreti do prestolnice. Civilno prebivalstvo je imelo malo izgub. Na nekaterih mestih je nastala škoda na poslopih. Nočni lovci in protiletalsko topništvo je sestrelilo osem od napadajočih angleških bojnih letal.

Romunsko vojno poročilo

Bukarešta, 26. julija. Ip. Romunsko vrhovno poveljstvo je danes objavilo naslednje bojno poročilo:

Boj za osvoboditev romunskega ozemlja je končan. Od Karpatov do Crnega morja smo poselili gospodarji zemlje svojih prednikov. Sedaj pa se nadaljuje boj za zagotovitev mirnega razvoja naše domovine, da bi se ohranil red in mir. Nemško-romunske čete so napredovale v globino onstran Dnjepra.

Sovjetske vojske obkoljene s treh strani pri Kijevu

Budimpešta, 26. julija. Ip. Madžarski brzojavni urad poroča, da madžarske čete skupno z nemškimi četami utrjujejo svoje nedavne uspehe. Vendar pa madžarski pristojni krogi ne marajo dati podrobnejših pojasnil, pač pa izjavljajo, da so sovjetske čete s treh strani obkoljene pri Kijevu, kjer se obupno trudijo, da bi se rešile iz obročja. Zavezniški oddelki uničujejo drugega za drugim sovražne oddelke in ujetniki izjavljajo, da je razpoloženje v vrstah sovjetske vojske obupno in da se je umik sovjetske vojske izpremenil v neurejen beg.

Letalski boji nad zahodno Evropo

Berlin, 26. julija. Ip. Ponoči so angleška letala priletela nad severno Nemčijo. Nekaj angleških letal je priletelo tudi nad Berlin. Bombe, ki so jih vrgla angleška letala, so poškodovale nekaj stanovanjskih hiš. Vojaški cilji niso bili zadeti. Civilno prebivalstvo je imelo nekaj smrtnih žrtv in nekaj ranjenih. Nočni lovci so sestrelili pet sovražnih letal.

Berlin, 26. julija. Ip. Nemška protiletalska baterija, ki je te dni na obrežju Rokavskega preliva sestrelila nekaj angleških letal, je streljala v sredino roja angleških lovskih letal vrste »Spitfire« in sestrelila dve letali. Kmalu nato pa je leta baterija sestrelila tudi dvoje bombnikov vrste

»Blenheim«, ki sta hotela bombardirati mesta ob francoski obali. Vsa štiri letala so padla v morje.

Berlin, 26. julija. Ip. Ves nemški tisk objavlja pod velikimi naslovi poročila o uspehih nemške protiletalske obrambe proti napadajočim angleškim letalom. Listi poudarjajo, da je bilo v letalskih bojih v približno 30 urah uničenih vsaj 87 bombnikov in lovskih letal. Z novimi letali, ki jih je Anglija dobila iz Amerike, bi angleško letalstvo moglo bolj dokazati svoje »neovržno premoč« nad nemškim letalstvom. Toda včerajšnji uspehi so dokazali, da niti takozvane »leteče trdnjave« ameriške izdelave ne morejo mnogo proti žilavosti in drznosti nemških letalcev.

Kišinev — mesto, ki ga ni več

Neben potres ne bi mogel napraviti kaj takega — Samo 50 židovskih hiš je ostalo nepoškodovanih

Kišinev, 26. julija. Ip. Od Kišineva, prestolnice Besarabije, ni ostalo drugega kot samo ime, da je to mesto nekdo obstajalo. V mestu so lahko videli prizori, ki jih človeško oko nikdar ni videlo. Tam se vidi nekaj takega, kar je bilo včasih židovska postaja in le težko si je zamisliti, kje so tekla železnice. Vse so pokončali boljševiški razbojanci in uničili pred umikom. Vse hiše so pogrnili v zrak z dinamitom, nekatere pa tudi zažgali. Ničesar se ne ve o prebivalstvu. Povsod se odpirajo pravi prizori strahote. Nikdar ne bi človek mislil, da je možno razdejati in uničiti mesto, ki je imelo več tisoč modernih poslopij, več krasnih cerkva s svojimi kupolami, krasne vrtove in krasne javne naprave. Vse to je izginilo.

Niti potres ne bi mogel napraviti takega razdejavanja. Pregledali smo vse dele bivšega mesta in povsod se je odpiralo isto grozno razdejavanje. Povsod same razvaline, ki se ponekod širijo sto in sto metrov daleč. Kjer je delal dinamit, ni ostalo ničesar več. Tam leži velika železna blagajna, vsa razbita in izpraznjena. Iz te blagajne se lahko sklepa, da je tam bil nekje sedež podružnice Narodne banke.

Povsod same razvaline in nikjer ni več opaziti slike Kišineva, ki je bil včasih eno najlepših romunskih mest, vendar smo našli kakšnih 50 hiš, ki niso bile poškodovane. Toda lastniki teh hiš so bili židje.

Katedrala je bila zažgana in bombardirana. Kupola se je zrušila, ker so nanjo streljali s topovi. Toda kakor po čudežu je ostalo nedotaknjenih nekaj ikon, ki jih je ljudstvo najbolj častilo.

Od 215.000 prebivalcev v Kišinevu smo našli samo čuvarja te katedrale, ki se je v zadnjem trenutku rešil in skril. Ta je pripovedoval, da so Sovjeti dne 14. julija podminirali večino hiš, ali pa jih polili s petrolejem. Ponoči dne 15. julija je prišel ukaz za umik rdečih čet in tedaj so začeli hiše rušiti z bombami in z dinamitom. Pohištvo po hišah so polivali z bencinom in zažigali. To noč je Kišinev doživel svoj strašni konec. Ker boljševiški vojski sami niso mogli izvajati tega razdejavanja, ker se je bilo treba tudi pripravljati za beg, so jim pomagali tudi židje. Pri tem pa so židje prihranili grozno usodo svojim hišam. Škodo Kišineva ni mogoče podati s številkami. Vse mesto bodo morali zgraditi popolnoma na novo.

»Vsakdanje življenje mož pred Tobrukom«

Član propagandne kompanije, nemški vojaški poročevalec von Eisebeck, popisuje pod gornjim naslovom v glavnem glasilu, nacional-socialistične stranke »Völkischer Beobachter«-ja vsakdanje življenje nemških vojakov pred Tobrukom v Afriki. V svojem poročilu pravi:

»Položajna vojna je pričela takoj po Veliki noči. Sedaj je postala že navada. Na previjalšču je vsak dan par ranjencev. Tu in tam iztešemo tudi leseni križ. Italijansko topništvo, znatno pojačano, preži na vsak strel z one strani, da mu takoj nato desetkrat močnejše odgovori. Zvečer pridejo v ospredje raznašalci hrane. Prinesejo vodo in posušeno življenje ima trdne oblike in je zadovoljilo že določena pravila.

Zal pa je mesec junij prinesel novo nadlogo v deželo. To so muhe, ki so se nekega dne pojavile samo v neznatnih množinah, nato jih je pa prihajalo vedno več. Zdaj jih je že na legije, ki breče od prve jutranje zarje pa vse do mraka okoli šotorov in ostalih vojaških naprav. Vojak mora sedaj nositi kot trava zeleno mrežo preko obraza, tako, kakor borilec svojo masko. Pred šotori so za muhe razpete bele rjuke, ki bolj spadajo na prenočišče. Tu nam presneto malo koristi. Gledati je treba, da človek zajame roj muh že pri vstopu. Popolnoma se jih ne more nihče ubraniti. Povsod se prikradejo. Če kdo razlije kapljico vode, ali si reže kosček kruha, ali če vojak odpira konzervo, že se pojavijo muhe kar v temnem roju ter se hočejo po vsej sili udariti na dotičnem mestu. Proti tej nadlogi še ni zraslo nobeno zelišče in celo vlažno govno od kamel, ki so ga zažigali, je pomagalo samo delno. Tako ni prav nikogar od generala gor pa vse do navadnega strelca spodaj, ki bi ne moral stalno pregrajati te nadloge.

Tu in tam mimogrede odpokličejo kako edini, ki pride na morje. Može se lahko kopajo. Toda morje je slano in se voda prijema, kar ni vedno prijetno, čeprav smo zelo srečni, da se lahko potapljamo v hladno vodo. Nekega dne smo opazili ladjo. Bila je angleška ter je hotela priti v Tobruk. Pri tem se je pa močno zmotila, ker tako v pristanišču, kakor tudi pred mestom delujejo naši Stuka-aparati. Može, ki so priplavali na obalo so pripovedovali, da je bila tovarna ladja, zraven nje pa še manjša avstralska protiletalska križarka. Drugi razstreljujejo mine, ki jih zanese morskimi tok na obalo. Vitef stebra dima se vije visoko v nebo. V Tobruku se gotovo čudijo, kaj vse se tu dogaja.

Proti šesti uri zvečer postane sonce rumeno. Dežela, ki se v omtični vročini nekako stisne in postane skoraj nevidna, zadobi nenadoma zopet daljavo. In zopet se vidi vodni stolp v Ras el Medaun. Grmicevje ob robu Acromarskego gozda niso več nobena drevesa. Zrak je čist. Obzorje se je tam, kjer je nebo omejevalo puščavo, raztegnilo

v daljavo. Pri Tomiju tam prek vidimo vozički tovarni avtomobil. Pri tem nastane večer. Postane hladno in vlažno. Od morja sme veje vlaga, ki nas sili, da moramo obleči suknjo ali se pa ogrniti v plašč. Vlaga pride tudi v šotor in se nabira v kotih. Sonce se pa počasi izgublja v prelestni igri barv.

Brezmesnečne noči razsvetljujejo svetlo, bleščeče zvezdnato nebo. Samo Afrika ima takšne noči. Doma je sicer prav tako nebo, toda blešči se drugače. Milejše in nekam plaho. Sedmo skupaj in se pogovarjamo o marsičem, kako je bilo n. pr. pri Agedabiji in kako je pred kratkim Tomi letel pri prelazu Hallaya v snop našega ognja in pustil na mestu 400 mrtvih. Bledi obrazi nadomestnih oddelkov, ki so komaj prispeli v Afriko, so tiho poslušali. »Stari Afrikanci« gledajo nanje nekako podcenjevalno in kramljajo dalje ter pripovedujejo svoje dogodivščine na posameznih bojnih in o drobni prašni moki, ki jo je moral požirati vsi sleherni nemški vojak in ki jo je tudi prekel.

Potem pa vsi unolknejo. Nenadoma je prišel nočni vetrič jasne in različne vojaške uspavanke »Vojaki morajo iti sedaj spat«. Resnično, naše dobro staro znamenje je, ki nas je spremljalo tudi sem. In nas tako pozdravlja večer za večerom kosček domovine, ki je odšla z nami in ki je ostala v nas.

Brezuspešni ameriški naklepi proti Japonski

Tokio, 26. julija. Ip. Včeraj je bila seja japonske vlade, ki ji je predsedoval knez Konoye. Zunanji minister admiral Tojoda je podal obširno poročilo o mednarodnem položaju. Pred sejo vlade je imel general Osamot, načelnik japonskega generalnega štaba dolg razgovor s predsednikom vlade in sicer v njegovi uradni palači.

Zunanji minister Tojoda je včeraj dopoklne sprejel vse načelnike diplomatskih zastopstev v Tokiu, in sicer se je prišlo novemu japonskemu voditelju zunanje politike predstaviti 36 poslanikov. Pozneje je načelnik tiskovnega urada pri vladi Kiši izjavil zastopnikom tiska, da je zunanji minister Tojoda zagotovil zavezniškima poslanikoma Italije in Nemčije, da se zunanja politika Japonske do držav osi ne bo spremenila. Nadaljeval je:

»Nobene razlike ni med zavezniški in prijateljski. Neutralsna pogodba, ki edina veže Japonsko in Rusijo, ne more iz Rusije napraviti zavezniška Japonske. Sicer pa sovska vlada ni dostavila japonski vladi nobenega zagotovila, da se njena politika do Japonske ne bo spremenila.«

Še enkrat uredba o zvišanju plač

Store naj svojo dolžnost tudi tisti, ki je do sedaj še niso!

Pred tremi tedni je Eks. Visoki Komisar izdal uredbu, po kateri se morajo izenačiti plače delavcem in nameščencem s povzanimi življenjskimi izdatki. Odveč bi bilo poudarjati, na kako veliko zadovoljstvo je ta njegova uredba naletela ne samo pri tistih, za katere zvišanje plač pride neposredno v poštev, pač pa tudi pri ostalem prebivalstvu, saj takšen odločen ukrep gotovo vpliva tudi na celoten gospodarski položaj ljudi v Ljubljanski pokrajini.

Velika večina podjetij, pri katerih so zaposleni delavci in nameščenci, je razumela potrebo po takšnem zvišanju plač in te tudi takoj že zvišala, kakor določa uredba Visokega Komisarja. Da pa bodo tudi ostali storili svojo dolžnost, in da morda kdo ne bi bil v kakšnem dvomu, prinašamo danes ponovno to važno uredbu, ki se glasi:

Glede na to odreja:

§ 1. Da bodo od 1. julija 1941-XIX dalje, z dne 15. marca 1941-XIX ustaljene plače uradnikov in delavcev ter obče vseh nameščencev administracij bivše države Jugoslavije in bivše dravske banovine in drugih javnih in poldržavnih uradov, kakor tudi privatnih delodajalcev povišane v naslednji meri:

za mesečne plače manjše nego 600 lir za 20% za mesečne plače manjše nego 900 lir za 15% za mesečne plače manjše nego 1200 lir za 12% za mesečne plače manjše nego 2500 lir za 10% za mesečne plače večje nego 2500 lir za 250 lir

§ 2. Za določitev odstotka povišanja v odnosu k plačam, odgovarjajočim za razne dele meseca, morajo biti minimalni zneski, naznačeni v § 1, izenačeni tako, da se smatra mesec enak 25 delovnim dnevom in teden enak 6 delovnim dnevom.

§ 3. Morebitna povišanja plač, ki so stopila v veljavo pozneje nego 15. marca 1941-XIX, morajo ostati ohranjena, toda so eventualno vključena v nove plače, kakršne nastanejo z izvedbo poviškov, določenih s § 1.

§ 4. Za delovna razmerja, ki so se pričela pozneje nego 15. marca 1941-XIX, bo izenačenje s povišanji življenjskimi stroški ustojeno s sporazumi, ki bodo sklenjeni med poklicnimi strokovnimi organizacijami, ter v primeru nesporazuma, od Delovnega Inspektorata Visokega Komisarja Ljubljanske pokrajine.

Ta odlok stopi v veljavo z dnem svoje objave v Uradnem listu Ljubljanske pokrajine.

Gospodarstvo

Red v proizvodnji in porabi papirja. V rimskem Službenem listu (»Gazzetta Ufficiale«) z dne 21. julija je izšel ministrski dekret, ki bo uvelodan red v proizvodnji in porabi papirja. Dekret določa med drugim, da morajo biti vse tovarne za papir in karton zaprte za en teden v mesecu razen nedelj. Od tega so izzete papirne tovarne, ki proizvajajo papir za potrebe narodne obrambe, časopisni papir, papir za državne administrativne potrebe, za potrebe državnih železnic, za vrednostne papirje in še nekatere druge. Nadalje je prepovedano izdelovati razne vrste najfinjšega in ekstra papirja, razen v kolikor je potreben za tehnično in industrijsko uporabo (n. pr. papir za vžigalice, farmacevtske potrebe, za pravljanje surovega masla, za kopliranje, cigaretni papir, risalni, fotografski papir itd.). Petnajst dni po izdani tega dekreta je prepovedano izdelovati navedene vrste papirja, vse zaloge pa je treba prijaviti. Nadalje je prepovedano v nadrobni prodaji zavijati predmete z več kakor enim listom papirja, razen za živila, za katere se smeta uporabiti največ dva lista. Sploh je prepovedano zavijati v papir pri nadrobni prodaji predmete, ki so v škatljah ali ki so konfekcijski predmeti, prav tako je prepovedano tiskati in razdeljevati razne proglase ali reklame itd. na lepkih, ki prekašajo dovoljeno velikost. Pisemski papir ne sme biti iz najfinjšega papirja. Kar

se tiče dnevnega časopisja, ti ne smejo izhajati na več kakor šestih straneh, dvakrat tedensko le na štirih straneh, izredne ali posebne izdaje pa tudi ne smejo obsegati več kakor štiri strani. Mesec dni potem, ko stopi ta dekret v veljavo, je prepovedano izdajati nove revije ali periodične publikacije katere koli vrste. V izrednih primerih je prositi za posebno dovoljenje. Revije in periodične publikacije lahko obdržijo sedanjo obliko, pač pa morajo znižati število strani: od 32 na 24, od 24 na 18, od 16 na 12, od 12 na 8; revije, ki so obsegale nad 32 strani, morajo zmanjšati število strani za eno tretjino. Minister za ljudsko kulturo lahko v sporazumu z ministrom za korporacije sam po svoji uvidenosti predpiše število strani za redne in izredne izdaje dnevnikov s posebnim ozirom na tiste liste, ki so namenjeni za zunanji trg.

Italijanska sladkorna industrija Societa Italiana per l'Industria degli Zuccheri. To denarno najmočnejše in tudi sicer zelo delavno podjetje italijanske sladkorne industrije je imelo v poslovnem letu 1940-15,87 milijonov lir čistega dobička. Pri osnovni glavnici 150 milijonov lir je znašala dividenda 9,8%. Iz poročila nadalje sledi, da dobro stanje nasadov sladkorne pese tudi za bodoče leto omogoča toliko množino domačega sladkornega in alkoholnega pridelka, kakor ga še ni bilo.

Vpis v trgovinski register. V trgovinski register je vpisana tvrdka »Sekoteks« M. Sekčo C. Co. izdelovanje in trgovanje s pleteninami. Družbeni oblika: javna trgovska družba. Družbeniki: Sekčo Matija, Šlibar Ivanka.

Spremembe in dodatki v zadržnem registru. Pri Posojilnici, zadrži za neomejenim jamstvom v Dobropolju se izbriše član upravnega odbora Nahtigal Franc, vpiše pa se član upravnega odbora Hočevar Anton in pooblaščenca uradnica Praznik Anica. — Nabavna in kreditna zadruga uslužbenec finančne kontrole v Ljubljani, zadruga z omejenim jamstvom: Izbršeta se člana upravnega odbora Salnič Janez in Goršek Ivan, vpiše pa se nova člana upravnega odbora Hočevar Stefan in Dobrovolj Jazet.

Likvidacija. Tvrdka »Tehnac« družba z o. z., se je razdružila in prešla v likvidacijo. Upniki naj prijavijo svoje terjatve do 31. septembra 1941. Likvidatorji g. Vladimirji Šramlu, inženirju v Ljubljani, Gajeva ulica 2, in g. Danilu Kobavu, podjetniku v Ljubljani, Mestni trg 5.

Gradbeni program mesta Belgrada. Doslej so v Belgradu popravljali le zasebne hiše, ki so bile žrtve vojne. Sedaj bodo začeli popravljati tudi javne zgradbe. Belgrajska mestna uprava je sklenila popraviti in zgraditi 90 poslopij, ki bodo služila javnim namenom. Gre zlasti za šole, bolnišnice itd. V prejšnji vojašnici kraljeve garde bo sedaj poljedelska fakulteta belgrajske univerze, ki je bila prej v Zemunu. V nastru je tudi izboljšanje mestnih komunalij. Pred vojno začela dela se bodo nadaljevala in dokončala. Med temi je najvažnejša velika avtobusna garaža, ki stane okoli 15 milijonov dinarjev.

Hrvatska bo dobavila v skladu s trgovinskimi dogovori iz Italije in Nemčiji Italiji 200 težkih in 600 lahkih konj ter 10.000 ovac in jaget, Nemčiji pa mora dobaviti 600 težkih in 400 lahkih konj ter 3000 konj za zakol. Da bi se preprečilo cvetoče tihotapstvo z živino, je hrvaška vlada ustanovila poslovno centralo za promet z živino in z živalskimi proizvodi, ki je edina pooblaščenca opravljati te posle, živina pa se sme nakladati na vagone le na podlagi posebnega dovoljenja te poslovne centrale.

Bolgarsko-hrvaška trgovina. Prvi bolgarski poslanik v Zagrebu, Jordan Mečkarev, je med drugim rekel časnika, da je poglavitni podaril potrebo po tesnih trgovskih stikih med Bolgarijo in Hrvaško. V najkrajšem času bo sklenjena med obema državama klirinska pogodba. Bolgari bi posebno radi kupili izdelke hrvaške kemične industrije (zlasti zdravila). V poštev bi prišel tudi les, Bolgari pa bi prodali Hrvatom olje, oljna semena in druge poljedelske sadeže.

Na Hrvaškem že jedo kruh iz nove moke. Ker so stare zaloge na Hrvaškem že začele pohajati, so takoj po ječmenovi žetvi ječmen zmleli, moko pa so takoj dali pekom, da jo mešajo s staro krušno moko. Tako so v Zagrebu že zadnje nedelje prvič jedli kruh iz nove moke. Sedaj je začela prihajati iz milinov že tudi prva ržena moka in celo nekaj pšenične, čeprav še pšenična žetev, zlasti pa mlatitev še ni končana.

Same ljudski kruh v Romuniji. Po zadnjih cenitvah bi Romunija lahko izvozila v druge države okoli 600.000 ton pšenice, 50.000 ton rži in nad 100.000 ton ovasa. Ta cenitev je, kakor piše »Südost-Echo«, le približna in možna le pod pogojem, če bo Romunija še nadalje vodila tako žitno in krušno politiko, ki je dolžnost vsake države, katere prideluje žito za izvoz v druge evropske države. To politiko bo Romunija res tudi izvajala. Tudi v bodoče bo namreč v Romuniji dovoljen le ljudski kruh iz mešane moke. Nova enotna moka bo imela nekaj manj koruze, kakor doslej, ko je bilo v enotni moki 25% koruze, ki jo bodo deloma nadomestili s 15 odstotno ječmenovo primesjo, iz pšenice pa bodo izmleli 78% moke. Nekateri romunski krogi, ki se še niso hoteli zvesti v nov položaj in ne bi radi razumeli svoje naloge, ki jo ima Romunija kot izrecno agrarna država, pa tudi nimajo razumevanja za nižje socialne sloje, ki si drage pšenične moke v tej dragini sploh ne bi mogli kupiti, bodo, tako piše »Südost-Echo«, pač morali ubogati generala Antonescu, ki ima glede tega odločilno besedo.

Italijanščina brez učitelja

Še nekaj o drugih živaléh...

Poglavje o živaléh bomo končali z navedbo še nekaj živali, ki jih v vsakdanjem govoru včasih vendarle omenimo.

Najprej plazilci (i rettili): kuščar — la lucertola, krokodil — il coccodrillo, želva — la tartaruga, kača — il serpente (strupen — velenoso): la bisca (d'acqua) — belouška, la vipera — gad, modras, la lucignola — slepič, Zaba — la rana, krastača — il rospo. — Če hoče Italijan reči: leze kakor polž, reče: cammina come una tartaruga... Ima strupen jezik — ha una lingua di vipera.

Nato ribe (il pesce); morska riba — pesce di mare, sladkovodna riba — pesce d'acqua dolce. Ribja koščica — la rista, la liscia; luska — la squama, škrga — le brancie, plavut — la pinna, la letta. Od nešteti vrst rib bomo navedli le najbolj znane: jegulja — l'anguilla, slanič — l'aringa, losos — il salmone, polenovka — il baccalà, robec — il rombo, morski list — la sogliola, mrena — il barbo, sardela — la sardella, l'acciuga, piskur — la lampreda, lipan — il muggine, jeseter — lo storione, kamenica — la ruggia, morski pes — il pesce cane; in še nekaj domačih: krap — il carpio, ščuka — il luccio, postrv — la trota. Zlata ribica — l'orata.

Sledijo mehkužci (il molluschi): polž — la lumaca, la chiocciola (polžja hišica) — il guscio, lazar — il lumaccone, školjka — la conchiglia, morska zvezda — la stella marina, morski ježek — il riccio di mare, ostriga — l'ostrica.

Naposled še nekaj o žuželkah (gli insetti): hrošč (il coleottero), metulj (la farfalla), črv (il verme). Tipalka — l'antenna, želo — il pungiglione, krila — le ali, buba — la larva, gosjenica — il bruco. — Razni hrošči: govnač — lo scarabeo, majski hrošč — il maggiolino, kresnica — la luciola. — Muha: la mosca, mesarska muha — il moscone, brencelj — il tafano, Cebela — l'ape f. matica — la regina, delavka — l'operaia, trot — il fucio. Cebelarstvo — l'apicoltura, čebelar — l'apicoltore, čebelnjak — l'arnia f. panj — l'alveare m. roj — lo sciame (rojiti — sciamare); med — il miele, vosek — la cera, sat — il favo. — Osa — la vespa, ostr (osje gonet, osinjek) — il vespaio. Sršen — il calabrone, čmrclj — il bomfionchio. — Mravlja — la formica, mravljišče — il formicaio, — Muren — il grillo, la cicada. Kobi-

lica — la cavallotta. Strigalica — la forficchia. — Pajek — il ragno, pajčevina — il ragnatelo. — Komar — la zanzara, bolha — il pulce, stenicca — la cimice, us — il pidocchio (lištna us — l'affido m.). — Škorpion — lo scorpione. Kačji pastir — la libellula. Molj — la tignola, la tarma. Stogova — il millepiedi, il centogambe.

Rak — il gambero. Deževnik — il lombrico. Pijavka — la sanguisuga. Trakulja — la ténia, il verme solitario.

Berilo.

Come sarà sto mai?

— Dopo il peccato dei primi uomini, come condannò Dio il serpente a muoversi sulla terra? chiese il catechista.

— Dopo il peccato dei primi uomini Dio comandò al serpente di strisciare sul terreno.

— Che significa ciò?

— Che il serpente prima del peccato, camminava sulla punta della coda!

Pripomba.

«a muoversi» = naj se... »d. strisciare» = zopet: naj se... »pred.» = po.

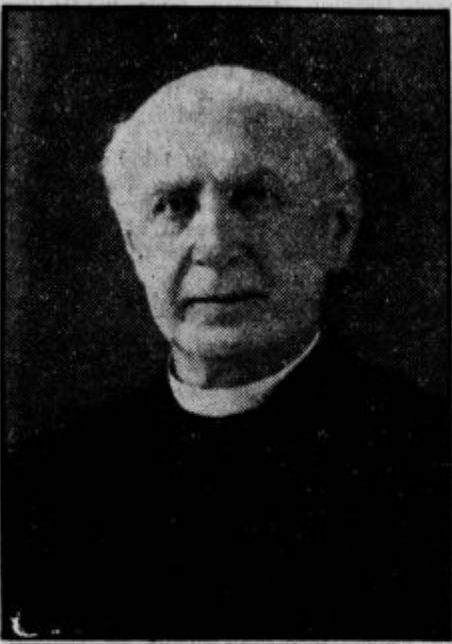
Ključ k vjam v 73. nadaljevanju.

Zel bi, da bi bolje uporabljal čas. Mislim, da je bila ta knjiga tiskana v Milanu. Če želite, da vam pošljem svoj avto (= la macchina), vam je treba samo ukazati. Škoda, da je toliko del starih pisateljev šlo v izgubo. Ni vedel, da je to prepovedano. Ne bom odšel, preden se ne vrne moj oče. Prodaj je svojo hišo, ne da bi kateri od njegovih sorodnikov (to) vedel. Dal mu bom, kolikor sem obljubil, da bo le tudi držal svojo besedo. V tem mestu so mnogi, ki znajo italijanski. (To) je najmanj, kar morete storiti zanj.

Il pópolo voléva ch'égli venisse punito. Sái dirmi chi ábbia inventato l'arte délla stampa? Páre che iéri séra ábbia (ali tudi: sia) pivóuto. Peccáto che non sappiáto lo slovéno. Gli domandái perché non avésse séguíto il consíglío di suo pádre. Accompañatemi affinché lo non mi smarisca. Nel cásó che tu non lo trovássí, ti prégo di lasciáre quéstá léttera sul suo tavolino. Non c'é nessúno che vóglia accettáre quésté condizióni. Non védo nessúno che mi vóglia aiútare.

Zlata maša pri Sv. Jakobu v Ljubljani

V nedeljo, 27. julija, ko obhaja šentjakobska fara običajno »žegnanec«, bo v lepo prenovljeni župni cerkvi zapele svojo zlato mašo preč. msgr. Viktor Steska, upokojeni referent za bogočastje pri pokrajinski upravi v Ljubljani.

Castitljiv jubilar je ves šentjakobčan, po svojem rojstvu in po svojem duhovniškem delovanju. Rojen je bil v ulici sv. Florijana (1. jan. 1868) in je tu preživel svojo mladost. V mašni-ka je bil posvečen 23. jul. 1891. Z župnijo sv. Jakoba je posebno tesno povezan od l. 1896, ko je prišel kot mlad kaplan službovat v svojo rojstno župnijo. Čeprav je na tem mestu ostal samo dve leti, se vezi s Sv. Jakobom od tedaj niso več pretrgale. Kot tajnik škofa Jegliča (1899—1906) in pozneje kot ravnatelj škofijske pisarne (1906 do 1918) je prihajal redno vsako jutro iz škofijskega dvorca maševat k Sv. Jakobu. Ko pa je leta 1918 nastopil službo referenta za bogočastje pri tedanji pokrajinski upravi, se je po kratkem preselil, ko je bival v Marjanišču, leta 1920 za stalno preselil k Sv. Jakobu.

Od tedaj več čas pridno pomaga v dušnem pastirstvu, posebno, odkar je nastopil l. 1928 svoj pokoj; zadnje leto pa nadomešča celo obolelega g. župnika J. Barleta v župnijski pisarni in pri drugih župnijskih poslih. Ni čudno, da ga vsa župnija ljubi in spoštuje kot vzornega in izredno marljivega ter izkušenega duhovnika. Celu v telesnih boleznih se mnogi z zaupanjem zatekajo k prijaznemu in ljudomilemu monsignoru, in njegov modri nasvet je že marsikoga rešil težke in dolgotrajne bolezni. O njegovi radodarnosti bi vedeli mnogo povedati številni siromaki, ki ga neprestano oblegajo, on pa deli, da mnogokrat ne ve le-vice, kaj daje desnica.

Gospod zlatomašnik je za svoja visoka leta ne samo duševno, ampak tudi telesno nenavadno čil in svež. K temu je največ pripomoglo njegovo zmerno in urejeno življenje. Točen je kot ura in marljiv kot čebelnica. Še kot upokojenec je vse do konca preteklega leta vodil škofijsko računsko pi-sarno in od leta 1937 predava bogoslovem na teološki fakulteti cerkveno umetnost in krščansko arheologijo. Mnogo se tudi udeležuje na karita-

tivnem polju in pri treznostnem gibanju, kjer je desna roka g. prelata J. Kalana. Poleg tega marljivo piše članke in znanstvene razprave o sloven-skih likovnih umetnikih in o cerkvenih umetni-nah ljubljanske škofije, ki jih pozna kakor malo-kdo med Slovenci. Nastopa pa tudi kot priljub-ljen govornik na naših prosvetnih odrih. Osebnost nenavadno skromen in ponižen je v družbi vedno vesel in zgovoren; za vsako priliko ima priprav-ljen duhoviti dvotip. Ker je bil dolga leta v ško-fijski pisarni in ker ima izredno svež spomin, ga njegovi znanci po pravici imenujejo živo kroniko ljubljanske škofije. Iz srca želimo, da mu dobrotni Bog nakloni še mnogo zdravih in blagoslovljenih let v naši sredi.

Cerkvena slovesnost se bo pričela ob pol enaj-stih dopoldne s slovesnim vzhodom iz cerkvene dvorane v cerkev in s cerkvenim govorom, ki ga bo imel g. univ. prof. dr. S. n. o. j. Po sv. maši, pri kateri bo g. zlatomašniku asistiral vsa šentja-kobska duhovščina, bo običajno darovanje za cerk-vene potrebe.

Ko vabimo vernike šentjakobske župnije, da z obilno udeležbo in pobožno molitvijo pri zlati maši pokažejo spoštovanje in hvaležnost g. zlatomašniku, sporočamo obenem veselo vest, da se je obolelemu gospodu župniku J. Barletu zad-nji čas zdravje nekoliko zboljšalo; maševati sicer še ne more, zapustil pa je že bolniško posteljo in upa, da se bo tudi sam osebno udeležil zlatomašniške slavlja svojega namestnika. Tudi nje-ga se bodo verniki spominjali z gorečo molitvijo, da bi kmalu popolnoma okreval, če je božja volja.

Tudi naključje igra važno vlogo pri raznih izumih

Tehnični in znanstveni napredek je splošno rezultat dolgotrajnega in temeljitega znanstvenega razglabljanja in študija. Je pa tudi dosti slučajev, katerim se mora človeštvo zahvaliti za nekatere važne izume.

Tako je nemški kemik Fahlberg v svojem prostem času, pri kosilu, opazil, da je postal kruh z govejo pečenko neugodno slahek. Pri tej ugo-tovitvi je kemik pustil svoje kosilo in se podal takoj v laboratorij ter je začel znova proučevati tvarine, s katerimi se je bavil zadnje čase, ker je bil prepričan, da je prišel na sled neki novi izredni sladkobi. To telo je tudi kmalu našel in je na ta način odkril saharin.

Slučajno so odkrili tudi duraluminij, ki ga rabijo za izdelavo letal in dirkalnih avtomobilov. Dr. Wilm, vodja znanstvenotehničnega laborato-rija v Neubabelsbergu pri Berlinu, je že dolgo vrsto let iskal zmes aluminija, ki bi imela pri-bližno odporno moč rumene med Neke sobote leta 1906. Je ostal sam v laboratoriju. Njegov asis-tent je odšel že opoldne, ker se je dogovoril s svojo prijateljico za sestanek. Dr. Wilm ga je zatekel ravno na stopnicah, ko je odhajal na se-stanek. Z vsa silo ga je odvedel nazaj v labora-torij, ker je hotel napraviti še en poskus za pri-dobitev zelene zmesi. Zaljubljeni asistent s tem seveda ni bil prav nič zadovoljen ter je poskus dal prav takšne rezultate, kakor vsi prejšnji. Pre-ostal je samo še kontrolni poskus. Toda zaljub-ljeni asistent je le pregovoril svojega šefa, da ga je pustil na sestanek z dekletom ter sta ta poskus preložila na ponedeljek. Medtem se je pa zgo-dilo, da je zmes postala tako trda kot med. Tako

Med Belgradom in Budimpešto

Pod tem naslovom objavlja budimpeštanski dopisnik prškega nacional-socialističnega dne-vnika »Der Neue Tag« potopisne vtise z avtomobil-ske vožnje iz Budimpešte v Belgrad.

Dopisnik omenjenega prškega dnevnika je zapustil Budimpešto ob vročem poldnevju. Julij-sko sonce je v polni moči pripekalo na mesto. Še nekaj ulic tovarniškega dela Pešte in že je drvel avtomobil mimo lepo obdelanih njiv in vrtov bol-garskih vrtnarjev, ki so se za zaslužkom raztepli kot sinovi majhnega, toda nadvse marljivega na-roda, po vsem svetu in so se naselili najrajši v bližini večjih mest. Samo še nemško kmečko me-sto Kecskemet in pred potnikom se je razgrnila prostrana madžarska ravnina kot zlata preproga. Težko, zlato klasje zrele pšenice se je trudno sklanjalo proti zemlji in čakalo žanjcev ter se kopal v razgretem in podhrtevačem zraku. Po-nekod je bila pšenica že požeta. Težki snopi so ležali še na njivah. Nato je sledila za vse te kraje vse do Belgrada tako začina slika: V od zadnjih poplav zaostalih močvarah in mlakužah so se leno kopale gosi, race in svinje. Po prostranih pašnikih so se pasle črede ovac, krav in konj, ki so se podili razigrano naokoli. Samo še Segedin in tu je Horgoš, bivše obmojno mesto med bivšo Ju-goslavijo in Madžarsko. Pojavijo se honvedski od-delki in pregledujejo potne liste.

»Razstreljeni mostovi, protitankovski jarki, sledovi odstranjenih min in številni orožniki ter vojaštvo dokazuje, da je Bačka že pod madžarsko vojaško upravo. V Subotici razstreljen in požgan kolodvor in železniške delavnice. Sledove poulič-nih borb so na hišah že odstranili. V naselbinah in raznih naseljih bivših prostovoljcev stanujejo sedaj Madžari, ki so prej pobegnili iz bivše Ju-go-slavije na Madžarsko ter so se sedaj vrnili. V mestu Bacsözreg popravljajo hiše, ki so jih bili porušili madžarski honvedi. Stare bunjeveke, ma-džarske, srbske in nemške vasi pričajo o blagosta-nju, ki je tod doma.

V bivši banovinski palači v Novem Sadu, se-daj Uj Videku, ima svoje urade madžarska voja-ska uprava in pripravlja sedaj prehod z vojaške na civilno upravo. Zaradi nastalih sprememb je Novi Sad zelo prizadet, ker je izgubil vse zaledje južno od Donave. V Petrovaradinu in na Fruško goro lahko greš samo s potnim listom. Okoli 20.000 Sr-bov in Hrvatov je zapustilo Novi Sad ter je danes mnogo stanovanj in trgovskih lokalov praznih. Tudi življenje se je sedaj v Novem Sadu zelo umirilo. Na zatmenjenem vrtu Park-hotela točijo dobro sremsko vino. Glasnogovorniki sporoča naj-novejša poročila z vzhodnega bojišča. »Novosad-ski Nemci so častnikarju pripovedovali, da so zad-nji dogodki vse stvari preobrnil. Marsikateri Ne-mec je odšel v Banat, zopet drugi na Hrvaško, tretji so pa postali nemški državljani. Ti, ki so ostali v Novem Sadu, bodo po njihovi izjavi mo-rali začeti znova borbo za narodno ohranitev.

»Promet med obema obrežjema Donave je zelo živahen. Vzdržuje ga pa vojaški in civilni brod. Od železniškega mostu so ostali samo stebri

in še ti so močno poškodovani, razvaline drugega mostu, ki je služil za cestni promet, pa samo malo štrle iz vodne površine. Na stolpu stare petrova-radinske trdnjave vihra hrvatska zastava. Skozi srbsko mesto Sremski Karlovci vodi cesta proti Indiji. Pred tem nemškim mestom je hrvatska carinska meja in tu tudi pričena nemška vojaška uprava. V hrvatskih krajih in tudi v zemunskem okraju je zelo malo vojaštva. Zemun je postal se-daj izredno živahno mesto. Na drugi strani je Bel-grad. Šele, ko prideš do pontonskega mostu, opa-ziš razdejane zadnje vojne.

Čuti se, da se Belgrad zopet prebuja v novo življenje. Nemška vojaška uprava pospešuje ob-novo. Razstreljeni mostovi so dobili nadomestilo v pontonskem mostu, cestna železnica, elektrar-na, vodovod, preskrba z živili, že vse deluje. Kar je razrušila srbska neumnost, popravljaja sedaj nemška uprava. Dnevnik »Novo Vreme« in radio se trudita, da bi ljudstvo počutila in mu odpra-oci ter mu vzbudila voljo za obnovo. Pred raz-valinami porušenihi hiš so gostilniški vrtovi polni gozda. Toda ljubeznivosti in veselja, ki je bilo tu doma, še ni. Toda letargija prvih tednov je izginila. »Plano o Belgradu nemški častnik.

Rdeči križ poroča

Na poizvedovalni oddelke je prišlo nekaj obvestil o pogrešanih: Svojce naprosamo, da jih dvignejo v pisarni na Miklošičevi c. 22 b: Fatori Nataša, Horvat Silva, Martičič Silva, Podbevšek Julci, Simčič Katarina, Tomazo Ma-rija, Zorn Vladimir.

Pošto naj dvignejo v pisarni: Falatov Mi-lica, Golob Nataša, Tržaska cesta, Janžekovič dr. Janez, Križanke, Kačič-Zinaver Marica, Pečjak Alenčica, Bežigrad, Rojci, rodbina iz Maribora. Smerdu Rudolf, Zrinjskega 6, Stare Luka, Mo-še, Špičar Jakob, Slajmerjev dom. Trpin-Bureš Ivan. Komenskega ulica.

Gg. Planina Franc, Miklošičeva c. 19, Duh Jožefa, Pleteršnikova 11, Tavčelj, Ježica naj se zglaše zaradi odpreme pisem.

G. Šorn, Tovarniška 4, naj se nujno zglaši pri poizvedovalnem oddelku (pri blagajniku) zaradi neke denarne zadeve.

Go. Rakar Katarino naprosamo, da se zglaši pri nas, da dvigne dokumente, ki jih je poslal g. župnik iz Bergogone.

Gospod, ki se je pred približno dvema me-secem vrnil iz vojnega ujetništva iz Soluna, se naproša, da se čimprej oglasi v tajništvo po-izvedovalne pisarne zaradi nekih informacij.

Razgovor dveh ljubiteljev dobrih jedi.

»Moja žena zna naravnost sijajno ocveti pi-ščanca.

»Tudi moja. In celo na dva načina.

»Kako, na dva načina?

»En način je ta, da ocvrtega piščanca lahko ješ, drugi način pa, da je tako prepečen, da ga sploh ne moreš jesti.

Jubilej vrhniškega župana

Nace Hren je bil rojen 27. julija 1891 v Verdu od matere Marije in očeta Marti-na Hrena. Svojo seda-njo omiko je dobil pri Orlu in v Katoliškem izobraževalnem dru-štvu. Igral je Janeza v »Divjem lovcu« in se oženil z Majdo, sedaj gospo Jelico, ki mu je podarila 7 zdravih otrok, živih kot risi. Vsi imajo lepa stara slovenska imena: Alen-čica, Matjaž, Barba, Meta, Maruša, Majda in Nace, mali hlaček. Po-svetil se je trgovini; v njegovih hišah v Ribnici, Logatcu in Verdu je bil vedno gostoljubno spre-jet vsak naš človek; med svoje najboljše prijate-lje pa je vedno štel duhovnike.

Od leta 1936 je vrhniški župan. Poplačal je skoraj vse občinske dolgeve, popravil vrhniški vodovod in zgradil ligojskega, postavil 2 vodnja-ka v Blatni Brezovici, pa še našel dosti prihran-kov, da nikoli Vrhnika in okoliške vasi niso do-bile toliko izrednih prispevkov za svoje potrebe kot pod županom Hrenom. Trajen spomenik na Vrhniku pa si je postavil z impozantno stavbo Prosvetnega doma, ki je najlepši sad njegovih osebnih prizadevanj in žrtve. Ob zadnjem obisku je Ekse. Visoki Komisar osebno izrekel priznanje njegovemu nesebičnemu javnemu delu, ki danes ni lahko, ko trka 6000 Vrhničanov na vrata ob-činske pisarne za vsakdanji kruh; v okviru danih možnosti aprovizacija na Vrhniku posluje, kar se da v redu. Hvala Vam, g. župan in dragi prijatelj!

Je dr. Wilm odkril tajno dozorevajoče kovine in je na ta način slučajno iznašel duraluminij.

Izumitelj linoleja je, kakor znano, Walton. Do svojega izuma je pa tudi prišel slučajno po 16 le-tih napornega raziskovanja. Nekega dne je slu-čajno opazil, da se v loncu za barve pri sušenju lanenega olja dela kožica. Te kožice je skušal pričvrstiti na platno ter je tako odkril linolej. Walton je svojemu izumu tudi sam dal ime lino-lej ter je izdelal tudi sam številne vzorce za okra-sitev zgornje plasti. Za izdelavo linoleja je nato ustanovil mnogo tovarn in družb. Umrl je leta 1928. v 94. letu starosti.

Človek postane dostikrat mnogo več, kakor obeta v šoli

Med ostalimi gojenici vojaške akademije je sedel v šolski klopi tudi skromen fantiček. Pro-fesor ga je poklical in pričel izpraševati iz svo-jega predmeta. Fantiček je še nekako odgovarjal, toda profesor le ni bil zadovoljen z njim in ga je ostro pokaral z besedami: »Vi ste preboječ in brez vsake odločne volje. Ne boste sposobni ne za vojaško službo in tudi za nobeno drugo javno mesto.« Deček, na katerega so leteli ti očitki, se je imenoval Napoleon Bonaparte. »S svojo ne-mišlino ne boste daleč prišli.« Je na drugem mestu slišal od svojega profesorja poznejši slaven ne-mški pesnik in dramatik Franc Grillparzer. Velika ljubiteljica umetnosti je na nekem koncertu de-jala Francu Schubertu: »Možster, vi boste po-stali še gotovo bogat in slaven.« Pa se ji je na-poved samo delno izpolnila, ker Schubert ni bil nikdar bogat, slaven je pa postal šele po svoji smrti. »Nikar ne krahaj tako, kot kaka vrana.« Je ob drugi priliki nrehnil nekega svojega delavca stavbenik. Par let pozneje je krehajoča vrana postal slaven svetovni pevec Enrico Caruso. »Ti boš še moral prositi« je bila napoved starega očeta poznejšega avtomobilskega kralja Henryja Forda. »Vi ste pa res nespreten človek. Za nič vas človek ne more porabiti.« Je nekega dne de-jal sosed pozneje slavnemu Edisonu. »Že vnaprej vse propadlo. Knjiga je še nekaj vredna, toda glasba.« Je dejal ravnatelj Viktorju Leonu, ko sta se pogovarjala o »Veseli vdovici, umetnini Franca Lehara.

Tudi dojenčki imajo svoj hotel

V Berlinu je poleg številnih hotelov, ki jih potrebuje tako veleposlani, tudi hotel, v katerem lahko gostje zastoj stanujejo in se v njem tudi hranijo. Gost pač mora izpolnjevati gotove po-goje, t. j. mora biti mlad, in sicer tako mlad, da še niti v ljudsko šolo ne hodi. Tudi je prihod takega gosta v hotel treba že dva dni prej na-javiti. To je »hotel« dojenčkov v Spindlerfeldu v Berlinu, ki se pa od drugih takih otroških za-vetišč razlikuje v tem, da v njem stanujejo majh-ni gosti samo nekaj časa in nato zopet odhajajo. N. pr. če potuje v kak kraj otrokova mati in otro-ka ne more vzeti s seboj, ali pa če doma nevarno zbolijo, pride otrok take matere stanovat v ome-njeni »hotel«. V hotelu imajo otroci na razpolago veliko svetlo dvorano, prostorene spalnice in je-dilnice, z eno besedo sploh vse, kar si samo za-želi otroško srce.

Največja trdnjava na svetu

V zvezi s krvavimi borbami na vzhodnem bo-jišču, kjer nemške in ostale zaveznike čete po-tiskajo razbito sovjetsko armado vedno globlje v rusko prostorje, vojaška poveljstva posameznih ar-mad opozarjajo na velikanske utrdbe, ki so jih te-kom let napravili Sovjeti okoli Petrograda. Po mne-nju teh krogov je sedanjí Petrograd največja trd-njava na svetu, kar zopet samo dokazuje, da so se Sovjeti resno pripravljali na vojaški napad in za-netitev komunistične revolucije v svetu.

Petrograd je postal trdnjavsko področje že leta 1937. ter se trdnjavski pasovi raztezajo in vrste na 30.000 km² velikem prostoru. Na tem področju živi okoli pet milijonov ljudi. Severna meja tega trdnjavskega področja teče ob Finskem zalivu in ob Ladokskem jezeru, na jugu se pa raztega vse do mesta Pekova na Stalinovi črti, na zahodu sega do Pejpuškega jezera in do reke Volga, na vzhodu pa do Ilmenskega jezera in do reke Narhov. V okvi-r rusko-estonske pogodbe iz leta 1939. se je utr-beni in obrambni sistem Petrograda že razširil na ta način, da so Sovjeti dobili v Estoniji več važnih oporišč. Po moskovskem miru leta 1940. so nekatera

Vsi resnični verniki

Veliki ruski mislec Vladimir Solovjev, ki je umrl leta 1900., si le močno prizadeval za zdru-žitev vzhodne pravoslavne cerkve z zahodno, to je z rimsko-katoliško. Zaradi tega je bil pri te-danji ruski vladi hudo slabo zapisan. Veliki jasno-videc pa je že vnaprej nekako videl duhovno razdejano, ki je bilo prišlo nad Rusijo v obliki brez-boštva ter uničevanja vseh duhovnih vrednot. Videl je, da bo zgled, ki bo prišel iz Rusije, tudi drugod po krščanskem svetu našel posnemovalce, kateri se bodo oglašali zoper križ in Kristusa pod tem ali drugim imenom. Ždi se, kakor da bi bil veliki krščanski duh gledal v čase sedanjih zablod. Zato je vsem kristjanom dal nauk v teh besedah:

»Vsi resnični kristjani se morajo dejansko udeležiti boja s Kristusom zoper Antikrista. Ker pa so pravi verniki v manjšini, morajo imeti več kvalitativne prednosti ter notranjo silo. Zaradi tega je prvi pogoj moralna in duhovna edinost, katere pa more biti zgrajena ne samovoljno, mar-več na zakonitem in tradicionalnem temelju: to je naša dolžnost, katero nam veleva strah božji. V krščanskem svetu je le eno samo zakonito in tradicionalno središče zedinjenja, ki se morajo okoli njega zbrati vsi pravi verniki. To je mogoče uresničiti, ker to središče nima več nobene zuna-nje in prisilne oblasti. Zaradi tega se lahko s tem središčem združijo vsakdo, kakor mu veleva nje-gova vest.«

Vladimir Solovjev je mislil pod tem središčem sveto katoliško Cerkev, mislil je papeštvo. V pa-pežu je Solovjev videl ne le poglavarja katoliške Cerkve, temveč duhovno središče vsega krščan-skega sveta. Iz te svoje teorije je Solovjev izvajal posledice ter je dne 18. marca leta 1896. na tihem prestopil v katoliško cerkev na stanovanju uni-at-skega duhovnika očeta Nikole Aleksejeviča Tol-stege v Moskvi. Za priti sta bila knežinja Olga Vasiljevna Dolgoruka ter Dimitrij Sergej. Novski.

Od tistega dogodka je poteklo letos 45 let. V zgodovini sedanjega rodu dolga doba, v zgo-dovini krščanstva in narodov pa majhen delček časa. Ideje, katere je oznanjal Solovjev ter jih naprej označeval, pa se morda prav v teh dneh bližajo svojemu uresničenju. Resnični kristjani se moramo zavedati ter se strniti v eno falango zoper Anti-krista, ki pod tem ali drugim imenom duhovno razdira svet. V tem boju naj nam Bog pomaga!

oporišča potisnili še dalje naprej in so utrdili vrh finskih otokov ter mesto Hangö.

Posadka petrograjske divizije je v normalni časih štela 600.000 mož, kar odgovarja štirim ar-madam. Garnizija je imela na razpolago 3000 letal. Pri obrambi leningrajske trdnjave je določena važ-na naloga tudi sovjetski mornarici, razen tega so pa Sovjeti še iz delavskih vrst ustanovili posebne rezervne čete.

V teku desetih let, ki so bila predvidena za vsa ta utrjevalna dela, so nastale številne trdnjave, cementni bunkerji in utrdbe. Zgradili so tudi več novih letališč, na katerih je prostora za 2000 letal.

Največja skrb Parižanke v zadnjem času

Parižanke so kljub vojni ostale le stare Pari-žanke. Hočejo biti tudi še danes vedno lepe in na svojo zunanost mnogo dajo. Zadnje čase si jih je dobro privoščil nek nagajivec, ki je po Parizu raz-tril novico, da pripravljajo policijski prefekt po-sebno odredbo, s katero jim bo prepovedal hoditi brez nogavic po ulicah. Novica se je po Parizu in njegovih salonih tako razširila, da so vse Parižan-ke govorile samo o tem. Nameravana prepoved ho-je brez nogavic je bila za Pariz tako važen dogodek, da je potesnila v ozadje celo vsa vojna poročila. Razburjenje Parižank je bilo tako veliko, da je končno moral spregovoriti sam policijski ravnatelj admiral Bard, ki je s posebno izjavo pomiril nežni spol, češ, da nikomur ni padlo nit na misel, da bi pripravljali kako odredbo, po kateri bi žene morale nositi vedno nogavice. Admiral Bard je ob tej pri-liko Parižankam baje med drugim tudi sporočil: »Majhen spomenček na rajske dni vam bomo ven-dar pustili. Saj tudi Eva, potem, ko je ugriznila v usodno jabolko, gotovo ni nosila nogavic.«

Moltke se je prikazal

Pred kratkim je umrla znana nemška pisate-ljica Marie von Bunsen ter je med drugim za-pustila tudi knjigo svojih spominov o srečanju z znamenitimi ljudmi svoje dobe. V svojih spominih med drugim pravi, da ji je Moltkejev nečak, po-znejši šef generalštaba, Helmuth von Moltke, pri-povedoval o čudoviti prikazni ob smrti svojega strica. Ko je Unico Groeben okoli polnoči spre-miljal princa von Hohenlohe iz kazina domov, sta šla mimo generalštaba. Tu jima je prišel nasproti s počasnimi koraki sam Moltke. Oba sta se umak-nila in ga pravilno ter spoštljivo pozdravila. Prav tako ga je pozdravila tudi vojaška straža. Stari Moltke se na to ni oziral ter je šel dalje in nato zavil za ogle. Groeben je tedaj že dejal, da je stari vojskovodja pozabil doma sabljo. Naslednje jutro ga je navsezgodaj prebudil sluga s poročilom, da je generalfeldmaršal Moltke ponoči umrl. Groeben se je takoj napravil in odhitel k princu Hohen-lohe. Dejal mu je, da se je stari gospod ponoči gotovo prehladil. Prince Hohenlohe mu je pa iz-javil, da je bil tedaj Moltke že mrtev. V tem tre-nutku je planil v sobo princ v sluga in ves pre-bledel sporočil, da vidijo ekscelenco hoditi okoli hiše. Prince ga je odslavljal z besedami, da ga naj-pusti pri miru s takimi neumnostmi, ker ima do-voli drugih resnejših opravkov.

Tihotapci na Švedskem so dobili svoj muzej

V Stockholmu so pred kratkim odprli zanimiv tihotapski muzej, v katerem so shranjeni vsi pre-dmeti in vse mogoče ponarejene listine, ki se jih poslužujejo pri svojem delu tihotapci. Večino teh predmetov je dala muzeju na razpolago glavna stockholmska carinarnica. Med najbolj zanimivimi predmeti v muzeju je velika, razkošno okrašena torta iz čokoladne kreme, ki je bila izdelana v obliki avtomobila. Torto je poslal na Švedsko nek pariški draguljar ter je prispela na glavno cari-narnico skupno s hladilnikom, v katerem je bila shranjena. Cariniki so jo v hladilniku čisto slu-čajno odkrili ter so v njej zaplenili veliko količino draguljev in ostalih zlatarskih predmetov, za ka-tere je treba plačati visoko carino.

Švedski tihotapci so bili spretni tudi v tiho-tapljenju raznih alkoholnih pijač, ker je, kakor znano, točenje alkohola na Švedskem omejeno. Dobila ga lahko samo, če trgovcu predloži poseben kupon. Za tihotapljenje čistega alkohola so tiho-tapci napravili velike kose premoaga iz jekla in še neke druge težje snovi, njihovo notranjost so pa napolnili s špiritom.

Muzej je vedno zelo dobro obiskan in si ljudje radi ogledujejo najrazličnejše predmete, ki se jih pri svojem nevarnem in drznem delu poslužujejo tihotapci

Droblne novice

Koledar

Nedelja, 27. julija: 8. pobinkošna; Pantaleon, mučenec; Rudolf, mučenec.
Ponedeljek, 28. julija: Viktor I., papež in mučenec; Inocencij I., papež.
Torek, 29. julija: Marta, devica; Feliks II., papež in mučenec; Beatrika, mučenica.

Novi grobovi

† V Ljubljani je v 71. letu življenja mirno v Gospodu zaspala gospa Marija Zitko. Pogreb bo v ponedeljek, 28. julija ob 5. popoldne v Zal. kapelica sv. Nikolaja na pokopališču k Sv. Križu. Naj počiva v miru! Zalujocim naše globoko sožalje!

† V Ljubljani je umrla, šele 28 let stara, gospa inž. Julija Palma roj. Melka, strojni inženir. Pogreb bo v nedeljo, 27. julija ob 4. popoldne iz hiše žalosti Zadružna ulica 9, Kodeljevo, na pokopališču v Štepanji vasi. Blag ji spomin! Zalujocim naše iskreno sožalje!

† V Zgornji Siški štev. 50 je umrl gospod Rojina Franc, kolarski mojster oče številne družine, kateri je bil lep vzgled. Pogreb nepozabnega pokojnika bo v nedeljo ob šestih na draveljsko pokopališče. Naj mu sveti večna luč! Svojem naše iskreno sožalje!

Zlatomašnik

Janez Zdravlić C. M.

V nedeljo, 27. julija, ob polosmih zjutraj obhaj v cerkvi Srca Jezusovega svojo zlato mašo misijonar (lazarist) Janez Zdravlić. — Rojen je bil 5. svečana 1886 v Seled, župnija Lesa, okraj Sv. Peter ob Nadliži v videmski škofiji — je torej beneški Slovenec. Šolal se je v Hlodiču pri Čedadu in v Vidmu. V mašnika je bil posvečen dne 26. julija 1891 od nadškofa Berenga v Vidmu. Kaplanoval je v Oblici in Mažarolah na Beneškem. Dne 2. oktobra 1899 je vstopil v Gradcu v Misijonsko družbo. Po končanem noviciatu je deloval kot misijonar na misijonih, duhovnih vajah za razne stanovce, tudi za duhovnike in redovnice, tridnevnicah itd., in sicer je deloval v Celju od 1901 do 1913, na Gradu pri Gorici 1913—1915, zopet v Celju 1915—1921, zopet na Gradu pri Gorici 1921—1934, v Orliji 1934—1936, nato še v Celju 1936—1939, od 1939 pa v Ljubljani.

Gospodu zlatomašniku, dobremu duhovnemu vodniku in spovedniku, želimo, da ga Bog ohrani do biserne in železne maše.

POZORI!

Vljudo prosimo vse naše cenjene stranke (bivše odjemalce) surovega čajnega masla ozir. mlečnih izdelkov, da napišejo na navadni list papirja: naš naslov (kupovalci pri) svoj cenj naslov, koliko po priliki ste surovega masla rabili, kako ste bili zadovoljni z našo posrežbo in če želite nadalje kupovati pri nas.
Tako izpolnjeni in podpisani list oddati v nabiralnik Pred škofijo 19 dvorišče za
Prva bilježnična prodaja mlečnih izdelkov Alojz Novakovič

— Duhovne vaje za duhovnike. V Domu duh. vaj v Ljubljani bo prihodnje tečaj za gg. od 4. do 8. avgusta. Začetek v ponedeljek zvečer ob 7, konec v petek zjutraj. Oskrbnina se lahko poravnata tudi z intencijami, ki bodo na razpolago v Domu. Prostora je še, zato prosimo preč. gospode, da se v čim večjem številu prijavijo. — Vodstvo Doma duh. vaj v Ljubljani, Zrinjskega 9.

— Naročite »Slovenec« koledar, kakor, dokler je še čas! Obsegal bo nad 220 strani formata polovica strani »Slovenca«.

— Sprejem gojencev v gluhoznenice. Z dovoljenjem Vis. Kralj. Komisariata bo gluhoznenica v Ljubljani sprejela ob pričetku prih. šolskega leta 1941-42 v pripravljalni in I. razred gluhoznenice otrok-povince, ki doslej še niso bili deležni pouka. Starši gluhozneni otrok naj za sprejem svojega otroka v zavod takoj vložijo prošnjo na ravnanstvo gluhoznenice v Ljubljani in priloge rojstni list, domovnico, zdravniško spričevalo in uradno izjavo o premoženjskem stanju. Prihodnje šolsko leto bo gluhoznenica sprejela v pouk tudi vse one gluhoznenice, ki so bili doslej zaradi pomanjkanja prostora odklonjeni. Da bo ravnanstvo vedelo, če so ti otroci še doma in če so zdravi, naj starši s pismom tudi te otroke prijavijo. Ze vložene prošnje ostanejo veljavne. Podrobna pojasnila dobe starši pri ravnanstvu gluhoznenice ali pa pri pristojnih občinskih uradih, ki so dobila tozadavni odlok Vis. Komisariata.

— Salezijanski dijaški konvikt na Rakovniku sprejema tudi za prihodnje šolsko leto dijake, ki nameravajo obiskovati realno gimnazijo. Ker je II. moška realna gimnazija nastanjena v prostorih rakovniškega zavoda, imajo gojenci šolo takorekoč doma — poleg mnogih drugih ugodnosti, katerih so v zavodu deležni. Interesenti naj se čimprej javijo na naslov: Sal. zavod Rakovnik, Ljubljana 8. Na željo se razpošiljajo tudi podrobnejši prospekti.

SILVIO ROSSI

via Ponchielli No 3

Trieste: piazza Caduti Fascisti No 4

Fabbrica Ombrelli
ingrosso - dettaglio
Borsette, valige,
bault, bastoni ecc.

Tovarna dežnikov
na debelo, na drobno
Torbice, razni kov-
čki, palice itd.

— Izšel je nov Zepni italijansko slovenski slovar. Sestavil dr. Janko Tavžec, obsega 250 strani, 15.000 besed. Cena 16 lir. Knjigarna Ant. Turk, nasl., Ljubljana, Pražakova ulica 12.

— Vsi pri javni borzi dela prijavljeni, ki so pripravljeni sprejeti ročno delo, stanujoči v Ljubljani in okolici, se pozivajo, da se nemudoma osebno zgled v uradu javne borze dela v Ljubljani zaradi vpisa v osebni imenik.

— Aktivne in upokojene železničarje Ljubljanske pokrajine, člani mariborske Podporne družbe obveščamo, da je ljubljanski poslovni odbor prišel z izplačevanjem akcij na posmrtnine. Prizadeži naj se oglašijo čimprej v pisarni društva. Ponovno naprošamo, da člani v lastnem interesu v redu vplačujejo mesečne prispevke. Člani zunanjih edinic in upokojenci naj dorede drugega načina plačevanja prispevke v društveno pisarno, ki bo poslovala v dopoldanskih urah od 1. do 10. prihodnjega meseca, t. j. na Sv. Petra c. št. 25.

Ljubljana

1 Spomin na kongres Kristusa Kralja in praznovanje sv. Ignacija. V cerkvi sv. Jožefa bo v ponedeljek, torej in sredo tridnevnic v spomin na predlanski mogotni kongres Kristusa Kralja in obenem kot priprava na god sv. Ignacija Ljoljskega, ustanovitelja jezuitskega reda. Te dni bo vsako jutro ob 6 sv. maša pred izpostavljenim Najsvetejšim, zvečer ob pol 8 pa kraljka pridiga in litanije sv. Imena Jezusovega. V sredo pri večerni pobožnosti bo slovesen blagoslov vode po priprošnji sv. Ignacija. V četrtek, na god sv. Ignacija, bo Najsvetejšo izpostavljeno ves dan; sv. maše bodo celo dopoldne, od polosmih do enajstih. Sklep bo zvečer ob polosmih: pridiga, litanije presv. Srca Jezusovega, zahvalna pesem in blagoslov. K tej spominski tridnevnic in zlasti k celodnevemu češčenju sv. Rešnjega Telesa v četrtek vabimo vernike iz vse Ljubljane. V teh dneh pred novim oltarjem sv. Jožefa obnovimo spomine na kongres in izprosimo božjega varstva za naš narod. — Predstojništvo cerkve sv. Jožefa.

1 Nočne častitve presv. Zakramenta obveščamo, da se s prihodnjim četrtkom, dne 31. julija zopet prično molitvene ure za nočne častitve, in sicer samo od 8 do 9 zvečer v stolnici. Vratil se bo po možnosti zopet stari molitveni red in bomo prihodnji četrtek opravili molitve osme ure: Češčenje preblazene Device in Matere Marije. Može in mladeniči ljubljanski, udeležimo se v obilnem številu te skupne molitvene ure!

1 Križanski kongreganti obiščejo prihodnjo nedeljo, dne 3. avgusta s svojimi družinami in prijatelji Borovnico. Odhod z vlakom ob 12.15 popoldne. Skupna služba božja v ondotni župni cerkvi ob treh popoldne. Izlet bo le ob ugodnem vremenu.

1 Mašo zadušnico za blagopokojno gospo Gasparjevo bo bral gospod dr. Metod Mikuš v ponedeljek, 28. julija ob pol 8 zjutraj v cerkvi Marijinega Oznanjenja v Ljubljani.

1 Mesto venca na grob Marij Drsnovič daruje gospa Marija Kocmut za Stolno Elizabetno konferenco 50 lir.

1 Rdečemu križu, sekciji za socialno pomoč, je darovala neimenovana gospa po g. dr. Otonu Fettehu, odvratniku v Ljubljani, 1000 lir. Najlepša hvala!

1 Za mladega moža, ki je prišel ob vse svoje imeje, je daroval gospod, ki noče biti imenovan, 25 lir. Bog povrni!

1 Nabavljala zadruška državnih uslužbenecv v Ljubljani, Vodnikov trg št. 5, prične razdeljevati dopolnilne količine blaga za julij po zadnjem vrstnem redu dne 28. julija t. l.

1 Zobozdravnik-specialist dr. Egon Bassin ne ordinira do 16. avgusta.

1 Popravni izpit! V učni tečaj, ki se prične 1. avgusta za zamudnike, vpisuje g. Bombač na Poljanski gimnaziji.

1 V Ljubljani so umrli od 18. julija do 21. julija 1941: Mihevc Jera, 91 let, delavka tobačne tovarne, vp., Japljeva ul. 2; dr. Tomšič Robert, 63 let, višji fin. svetnik v p., Krekov trg 10; Pirš Josip, 57 let, stereotipar, Jarnikova ul. 6; Wenzel Marija, roj. Lex, 58 let, vdova trg. potnika, Vidovdanska c. 9; Seljan Matija, 71 let, kamnoseki pomočnik, Podutiška c. 23; Jerina Jerica, roj. Bricek, 58 let, Gospodstvska cesta 13; Zadrinar Amalija, 31 let, zasebnica, Črna vas št. 140; Hren Agneta s. Gervazija, 77 let, redovnica, Vidovdanska cesta 5; Rešek Marija, roj. Škerbina, 67 let, upok. tob. tovarne, Kamna gorica 19. — V ljubljanski bolnišnici umrli: Kunc Josip, 58 let, bivši obč. tajnik, Tyrševa c. 69a; Trček Marijana, 78 let, poljska dinarica, Goriciška 32 pri Presejru; Klier Anton, 56 let, godbenik, Trnovska ul. 7; Karlinger Rudolf, 78 let, žel. strojevodja v pok., Vidovdanska cesta 9; Malej Karel, delavec, 52 let, Bohinjska Bistrica; Škof Terezija, 62 let, postrežnica, Mestni trg 12; Loborec Roza, 53 let, žena brivskega mojstra, Potojska ul. 14.

1 Dvakrat so bili poklicani gasilci. V petek zvečer okrog 10. so bili klicani gasilci v Ciglerjevo ulico v tovarno slada. Tam so bile položene v bližini kotla tri vreče žit, ki so se od vročine same vzele. Ker so ogenj opazili šele precej kasno, so se ustrašili in mislili, da je kaj hujšega. Zato so bili takoj obveščeni gasilci. Domači so medtem sami poskušali udušiti ogenj, kar se jim je tudi posrečilo. Ko so prišli gasilci z motoriko, so ugotovili, da ni več požara nevarnosti, tako da so se mogli v kratkem vrniti. Drugič so bili klicani gasilci v soboto dopoldne ob 10. V pivovarni Union so se vnele saje v dimniku nad sodarno, v kateri tudi loščijo sode. Pri tem uhajajo saje in drobni delci voska v dimnik. Ker so saje vnele prav v tem dimniku, je seveda v dimniku nastala tako huda vročina, da je bila nevarnost, da se požar razširi iz dimnika naprej na poslopje. Kot vsak industrijski obrat, ima tudi unionska pivovarna spretnosti, ki same znajo hitro in odločno nastopiti proti požarni nevarnosti in tako tudi tukaj poklicni gasilci niso imeli več mnogo dela.

1 Subičeva ulica bo kmalu podrla na Šelenburgovo ulico. Urejanje novega cestišča za podaljšano Subičevo ulico hitro napreduje. Najbolj ročno pa gre delavcem izpod rok podiranje stare stavbe, ki zapira prehod v Šelenburgovo ulico. Sedaj stoji le še zunanji zid v pritličju, ki ga bodo lahko v kratkem podrli. Ostanek stavbe, v kateri je bila svoj čas trgovina s čevlji Sinkovec, pa je že dobil novo strešno ogrodje, ki bo majhno hišico primerno zaključevalo tudi nasprotni novi Subičevi ulici. Prav tako gre dobro izpod rok podiranje dvonadstropnega ozkega dela stare uršulinske gimnazije, katera se bo tudi morala nekoliko umakniti novi Subičevi ulici.

1 Tudi Emonska ulica bo modernizirana. Katraniziranje Vegove ulice je vsa Ljubljana z veseljem pozdravila, saj je prav Vegova ulica s svojimi podaljški najvažnejša prometna žila, na katero se steka promet iz vsega Trnovskega. Sedaj so začeli, potem ko so uredili Napoleonov trg, razkopavati tudi Emonsko cesto, katera vodi do križišča z Aškerčovo cestno, odnosno Zoisovo cesto. Tudi ta del Emonske ceste bodo najprej izravnali, nato pa dobro posuli in povaljali, nakar bo površina prevoznega cestišča obdelana s katranom. Tako bo najvažnejša pot v Trnovo urejena. Skoda je le, da se zaradi regulacijskih neprilic ne da urediti tudi podaljšek Emonske ceste do mosta pred trnovsko cerkvijo.

Lekarne

Nočno službo imajo lekarne: v nedeljo: mr. Leustek, Resljeva cesta 1; mr. Bahovec, Kongresni trg 12 in mr. Komotar, Vič — Tržaška cesta 48; v ponedeljek: dr. Piccoli, Dunajška cesta 6; mr. Hovevar, Celovška cesta 62 in mr. Gartus, Moste — Zaloška cesta 47.

Novo mesto

Društvo »Mali gospodar« za Dolenjsko, ki se bo v Novem mestu v kratkem ustanovilo, ima v nedeljo, 27. julija, predpoldne ob desetih v občinski posvetovalnici važen sestanek. Društvo bo imelo v programu pospeševanje majhnih gospodarstev. »Mali gospodar« so na ta sestanek iskreno vabljeni. Njih lastni interes zahteva, da se ga v obilnem številu udeležijo.

Zopet nesreča s nabojem. 33 letni Rafael Polajnar iz Bele cerkve je nekaj razbijal po vojaškem naboji, ki ga je nekje našel. Pri eksploziji mu je naboj povzročil take poškodbe na čeljustih, da se je moral po pomoč zateči v bolnišnico usmiljenih bratov v Kandiji. Kakor izgleda so vsi opomini zaman in se ljudje še naprej brez potrebe izpostavljajo nevarnostim, ki jih predstavlja v nevezlihih rokah municija.

Nesreča pri razstreljevanju. Zaradi živahnejših cestnih del, ki jih izvršuje okrajni cestni odbor, je sedaj živahno tudi po naših kamolomih, kjer se pripravljajo kamenje za razna cestna dela. Pri tem opravilu je bil zaposlen tudi 45 letni delavec Martin Jenčič.

Zdravnik

dr. Jože Slapar

ordinira v Novem mestu, Resljeva 6, Kandija

Novo mesto bo dobilo podružnico »Borze dela«. Novomeška občina je pred časom prejela od Borze dela v Ljubljani naročilo, da namerava v Novem mestu ustanoviti svojo podružnico, ki bo imela razmeroma obširen in avtonomen delokrog. Občina je za novomeško podružnico Borze dela že oskrbela v Prosvetnem domu primerne prostore. Borza dela se bo vselila v prostore, kjer je bila poprej trgovina Milke Pickove. V bližnji bodočnosti bo v Novo mesto prispelo zastopstvo Borze dela iz Ljubljane, ki bo, kakor je bilo sporočeno, uredilo vse potrebno, da bo mogla podružnica čimprej začeti s poslovanjem. Pri podružnici Borze dela bi bili zaposleni dve uradniški moči. Nova socialna ustanova bo za Novo mesto kar lepa pridobitev.

Nesreča 3 letnega otroka. 14 letni Reinhold Medie iz Laz je vzel na svoje kolo 3 letnega Milana Šobra in ga vozil po cesti. Nesreča je hotela, da sta se oba s kolesom prevrnila. Medie je pri padcu odnesel cele kosti in zdravo kožo, mali Milan pa si je zlomil nogo. Mladega ponesrečenca so prepeljali v kandijsko bolnišnico, kjer so mu nogo naravnali.

Iz Goriške pokrajine

Dva nova groba. V soboto, 19. julija zjutraj je na Pečinah pri Sv. Luciji po kratki bolezni, v visoki starosti 77 let, zapustila svoje drage soproga bivšega pečanskega organista ga. Neža Praprotnik. Blaga pokojnica je bila zgleđna in poštvalna gospodinja. K večnemu počitku smo jo v velikem številu spremljali zadnjo nedeljo popoldne na domače pokopališče. Dobro ženo bomo ohranili v toplem spominu, zalujocim svojem pa naše iskreno sožalje. — V nedeljo 20. julija smo v Kronbergu ob veliki udeležbi prijateljev in znancev pokopali gospo Valentina Komela, nekdanjega gospodarja znane gostilne pri Komelu na Ajševcih. Rajniki je bil zaveden naš človek, znan lovec in priljubljen družabnik. Vodil je svojčas ajševski pošto in je bil tudi občinski zastopnik goriškega magistrata. Bil je oče številne družine in je dočkal skoraj 70 let. Povojna leta mu niso bila mila in so mu prizadejala marsikako bridkost. Naj počiva v miru!

— Vodilni slovenski dnevniki je »Slovenec«! Stane mesečno le 12 Lir! Pridobite nam novih naročnikov!

Poroka. V Kronbergu se je 23. l. m. poročil širok znani gostilničar na Ljajku g. Anton Strukelj z gdi. Ljokjo Cigojevo iz Malov pri Črničah. Ženin in nevesti, ki je nečakinja rajnega monsignora Leopolda Cigoja, želimo obilo sreče in božjega blagoslova.

Mladenčji iz Bohinja se je ponesrečil. Dne 22. julija zjutraj sta odšla dva mladenčja, 24 letni Vladislav Pirih in 32 letni Lovro Sodja iz Boh. Bistrice na Črno prst in sosedne gore. Poročajo, da sta plezala po skalovju. Pirih, drzen plezalec, je pri prečkanju stene zdrknil v prepad, zadel po 100 metrih na ozko polico, pa se spet zrušil v globočino. Sodja, ki je brez moti gledal nenadno nesrečo, je splezal v globino in po dolgem trudu našel prijatelja mrtvega. Reševalna ekspedicija štirih bohinskih rojakov je truplo mladega planinca prenesla na bohinsko stran. Mladi žrtvi planin večni mir!

— Najboljši tehnik je »Domoljub«. Stane za celo leto le 18 Lir.

Iz Hrvaške

Za Varaždinom so pričela tudi ostala hrvaška mesta izganjati žide. Tako poročilo je prišlo v Zagreb iz Bihača, kjer so poleg židov izgnali tudi Srbe. Zgledu teh mest bodo v kratkem sledila tudi ostala hrvaška mesta.

Dr. Mirko Lamer, dosednji načelnik oddelka, je imenovan za državnega tajnika v ministrstvu za obrt, veleobrt in trgovino.

Bivša hranilnica banovine Hrvaške je postala hranilnica neodvisne države Hrvaške.

Na povabilo slovaške vlade potuje prihodnje dni v Slovaško skupina hrvaških vseučiliščnikov.

Tri nove delavske skupine za Nemčijo. Dne 20. t. m. je odpotovalo na delo v nemške rudnike okoli 800 rudarjev iz Bosne, naslednjega dne je odšlo v Monakovo 100 mehanikov, 25. t. m. pa 200 zidarjev in zidarskih pomočnikov, ki so dobili zaposlitev v Dunajskem Novem mestu. Za 28. t. m. je napovedan odhod 200 delavcev v nemške tovarne, predelujejo konoplj. Razen tega potrebuje tovarna na Leipzigu okoli 600 delavcev, razne tovarne na Predarlškem pa po Hrvaški iščejo okoli 150 obrtnikov.

Za velikega župana Sana in Luka v Banja Luki je imenovan Ladislav vitez Aleman.

Prometni minister je prepovedal privatnikom prodajo raznih jestvin in alkoholnih pijač po osebnih vlakih.

Sokolski stadion na Maksimirski cesti v Zagrebu je prišel goriti v torek ponoči. Gasilci so požar omejili. Vendar je del stadiona zgorel. Škoda je okoli milijon dinarjev.

Iz Belgrada

D. N. B. poroča iz Belgrada: Zaradi komunističnega poskusa sabotaže v bližini Valjeva, je bilo ustrelenih večjo število komunističnih vodij in židov.

»Novo Vreme« z dne 19. julija objavlja imena ustrelenih komunistov in židov, ki so kljub ponovnemu opozorilu tako nemške, kakor tudi srbske oblasti, poskušali razna sabotažna dela. Ustreljeni so bili naslednji komunistični kolovodje in židi: Ljubiša Petrovič, odvetniški pripravnik iz Kragujevca, Vidak Marković, dipl. filozof iz Niša, Andrija Polgar, mizar iz Novega Sada, Vladeta Popović, medic-

nec iz Belgrada, Aleksander Stojanović, modelar iz Niša, Dimitrij Stojković, ključavničar iz Niša, Slobodan Škerović, privatni uradnik iz Cetinja, Vojin Semlok, čevljar iz Belgrada, Vukosin Antič-Dodič, uradnik Narodne banke v Belgradu, Pavle Bihaly, izdajatelj iz Belgrada, Nafan Spengler, trgovec iz Slavonskega Brodu, Fric Kraus, izvoznik iz Osijeka, Evgenij Mandelbaum, lekarnar iz Belgrada, Života Čosič, odvetniški pripravnik iz Niša, Zivan Čosič, čevljar iz Arandjelovca, Dušan Petronijević, knjigovez iz Belgrada, Blagoje Birič, mizar iz Belgrada, Pavle Holender, trgovec iz Belgrada, Jakob Heroler, trgovski pomočnik iz Belgrada, Jordan Nikolič, privatni uradnik iz Belgrada, Bogdan Belošević, absoluten Tehnične šole iz Danilovgrada, Miloš Brdar, krznar iz Belgrada, Mihajlo Ilić, strojnik iz Belgrada, Ivan Krolo, natak iz Splitsa in Miloš Brkič, mizar iz Belgrada.

Poljedeljsko-gozdarska fakulteta belgrajskega vseučilišča, ki je bila prej v Zemunu, se je po priključitvi Zemuna Hrvatski preselila v Belgrad ter bo imela svoje prostore v eni od vojašnic bivše kraljeve garde v Topčideru.

Iz Spodnje Štajerske

Šel civilne uprave za Spodnje Štajersko je s posebno odredbo s prvim julijem t. l. ukinil poslovanje dosedanjih davčne uprave v Krškem ter je vse njene posle prenesel na davčno upravo v Brežice.

Grajski kino v Mariboru že več dni prikazuje vojaški film z vzhodnega bojišča. Za film se po poročilih nemškega časopisja ljudje zelo zanimajo ter so vse predstave razprodane.

Zvezni vodja Franc Steindl je imel na dvorišču magdalenske šole v Mariboru veliko zborovanje, na katerem je poročal o političnem položaju. V svojem govoru je predvsem poudarjal velike uspehe nemškega orožja na vzhodnem bojišču.

Sport

Preureditev športne zveze

v Ljubljanski pokrajini in pokrajinski odbor C. O. N. I.

Pred dnevi je obiskal Ljubljano predsednik (CONI) italijanskega olimpijskega odbora g. Manganiello z namenom, da izve in se tudi sam prepriča, kakšno je športno življenje v Ljubljanski pokrajini. Ogledal si je v spremstvu zastopnikov klubov vse športne naprave in igrišča, ki jih je zelo pohvalil. Najbolj sta mu ugajala dva športna prostora, kopališče Ilirije in stadion.

Na Visokem Komisaratu sta z Ekse. Graziolijem sprejela predstavnike vseh slovenskih športnih organizacij. G. Manganiello jim je po prisrčnem sprejemu naznanil, da bodo vse športne organizacije v Ljubljanski pokrajini vključene v državni športni sistem. Na Visokem Komisaratu bo imenovan tudi komisar za šport. Med slovenskimi in ostalimi klubi ozir. pokrajini v državi bodo v bodoče možna večkratna tekmovanja. Povabljeni bodo na nastope v Italijo odlični posamezniki in klubska moštva. Povod v državi bodo atleti iz Ljubljanske pokrajine tekmovali kot zastopniki Ljubljanske pokrajine in bodo dobili tudi svoje nacionalne znake.

V Ljubljani se bo moral organizirati tudi športni forum, v katerem bodo vključeni vsi posamezni slovenski športni klubi. V ta namen se bo reorganizirala slovenska športna zveza in se včlanila v italijanski olimpijski odbor, ki predstavlja v Italiji najvišjo športno organizacijo. Posamezni klubi bodo člani samo športne zveze v Ljubljanski Provincii, v provincialnem odboru CONI pa bodo ostali na svojih mestih vsi sedanji voditelji športnih organizacij in nadaljevali s svojim delom.

Nadalje je g. Manganiello govoril zastopnikom športnih organizacij še o pomenu športa, ki ni samo zato, da bi človeka fizično jačal, ampak ima tudi velik moralen smoter. Zaradi tega se mora športna vzgoja pospeševati in nuditi športnikom vsa mogoča podpora. Obljubil je športnim organizacijam v Ljubljanski Provincii gmočno podporo, zaradi katere se bo šport mogel močno dvigniti. Za vse so se mu zastopniki klubov iskreno zahvalili, na kar se je g. Manganiello od vseh prijazno poslovil.

Vsi športniki v Provincii so te vesti sprejeli z največjim veseljem in s še večjo voljo do treningov, kajti sedaj jim bo mogoče razmah in ne bodo več navezani samo na medsebojne prireditve doma.

Pred spremembo športnih zvez v Ljubljanski pokrajini v Pokrajinski odbor CONI. Vsi voditelji športnih organizacij izvajajo naprej svoje naloge.

Kolesarske dirke v Italiji. V Bologni bo dne 10. avgusta krožna kolesarska dirka s progo 228 km. To dirko je organiziralo lastništvo časopisa »Il Resto del Carlino«. — V Seregno bo 27. julija kolesarska dirka, ki jo je organizirala »Gazzetta dello Sport«. — Na cesti Padova — Bolzano bo v teh etapah kolesarska dirka, istotako organizirana od »Gazzetta dello Sport«. V Vallemosso bo krožna kolesarska dirka s progo 148 km, 3. avgusta. — G. I. L. (italijanska fistična mladina) pa bo imela razne kolesarske dirke, tako v Vado Ligure na 90 km, v Savoni na 65 km, v Genovi na 120 km.

Rezultati lahkoatletskih tekem na Reki. Pretekli teden so bile na Reki ženske lahkoatletске tekme, katerih rezultate prinašamo: Tek čez zapreke na 80 m: 1. Ranner Vanda (Pulj) 14.4; 2. Dujmović Lucijana (Trst). Skok v višino: 1. Vucchi Irma (Gorica) 1.40 m; 2. Mogorović Eda (Gorica) 1.30 m. Skok v daljavo: 1. Mogorović Eda (Gorica) 2.49 m; 2. Dujmović Lucijana 4.26 m. Met kroglice: 1. Smoquina Arge (Reka) 9.80 m; 2. Strani Milena (Pulj) 8.65 m. Met kladiva: 1. Zamparo Dorina (Gorica) 27.85; 2. Škrlić Vincenza (Reka) 25.73 m. Met diska: 1. Zamparo Dorina (Gorica) 25.23 m; 2. Duca Vanda (Gorica) 23.58 m. Tek na 100 m: 1. Pausi Nada (Gorica) 13.9; 2. Superina Rita (Reka) 14.4. Tek na 200 m: Piras Ester (Gorica) 29.3; 2. Ruda Nea Vanda (Trst) 31.4. Stafeta 1. Pulj (Virgili, Zamarin, Giraldi, Verzegnassi); 2. Reka I. 3. Reka II.

Poizvedovanja

Nasla se je listnica z manjšo vsoto denarja v bližini barjanske šole. Dobi se pri najditelju: Knezov štrdan 60.

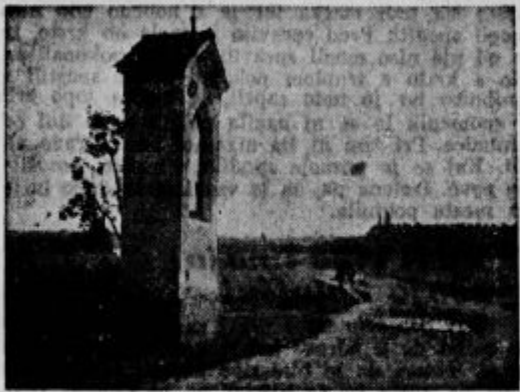
Peš volčjak se je zgubil. Javiti na Miklošičevi cesti 864/lv. 8.

Usla je zelena papigica, ki govori. Najditelja prosim, naj jo vrne proti nagradi v trgovino Zibert, Prešernova ulica.

Za družino in mladino

Nekaj misli senatorja Pendeja o ženskem vprašanju

Senator Pende je zanimiv reformator in vprašanja, ki jih obravnava, so svojevrstna. — Senator Pende je svetovno znan zdravnik-strokovnjak; neštete iznajdbe na polju zdravilstva potekajo iz njegovih izkustev. Senator Pende ne misli le na izboljšanje ljudskega zdravja in na

Znamenje ob njivi.

omejitev umrljivosti, temveč se bavi v prvi vrsti z načinom, kako izboljšati človeško plemo. Ko nam tako razlaga svoje načrte in izkustva, niti ne opazimo, kdaj se zasuje pogovor na žensko vprašanje. In že vam razlaga o telesnih in duševnih značilnostih ženske, predvsem — Italijanke, ki predstavlja poseben tip sredozemskega arijskega plemena.

Vedno in vedno slišimo, da naj bi bila ženska v prvi vrsti le žena in mati; in naj ne bi bila tekmovalka z moškim v njegovem poklicu. Senator Pende pravi, da se zelo motijo oni, ki mislijo, da za poklic žene in matere višje znanje ni potrebno. Razen tega ne postanejo vse ženske — žene in matere. Velika večina žensk se mora posvetiti — hočeš nočeš — drugim poklicem. Ženska naj si izbere poklic, ki je njeni ženski naravi najbolj primeren, in do katerega ima veselje. In za katerega se čuti, telesno in duševno sposobna. Profesor Pende poudarja, da je treba iztrebiti troje ženskih tipov, to je žensko-postopačko, žensko, ki se da vzdrževati od moškega, ter žensko, ki se s svojim pokli-

Vojska v črevesju

Če človek ves prepoten in vroč naglo izlije vase mrzlo pivo ali poje kosček sladoleda ali ledu, doživi strašne posledice. Saj nisi več človek, ko hoče zgoraj in spodaj vse iz tebe! V pavzah civilizacije mlado člene od samih trebušnih bolečin in skušajo med krči doseči posteljo, a čez nekaj kratkih, mirnih minut že na nos na vrat hitiš v tisti prostor, ki je za take čase najbolj primeren. Najbolje je, da kar vso noč prečeniš ondi. Ali se bo našla kakšna usmiljena duša in ti pokriša mrzle noge? Oh, le kaj je vzrok, da mi je tako strašno slabo? Ali od česnega? Res je, zmeraj bereš in siliš, da je treba sadje prejemati, a kdo bi čakal, ko je pa tako pripravno, da ga kar začneš jesti! Toda zdaj, ko sediš tako ves ubog in v bolečinah, skleneš, da boš odslej sadje zmeraj prej umil.

Ali še ne bo konec teh muk? Pač, te muke lahko odstraniš. Čeprav si želodec in črevesje na vse načine prizadevajo, da bi odstranili iz sebe vse, kar je slabega v njih, pa najlažje preženeš podivljane bakterije z 1 do 2 žlicama ricinovega olja. Če olje prvokrat ne ostane še v tebi, pa potolaži želodec z nekaj kapljicami tavčentroz ali kamelice. Toda brez sladkorja! Sladkor je za podivljane prebivalce črevesja le zaželeno žrtel! Potem začneš se bolj noreti, dasi te zavija in mrvari po trebuhu, da se ga še dotakniti ne upaš. Če ostane čaj v tebi, je zlovoljni želodec preстал prvo obremenilno preskušnjo. V zahvalo mu daš koj še enkrat 1—2 žlici ricinovega olja. Drugič se to že bolje posreči in v tisti prostor greš že nekako bolj po svoji volji. Tedaj se ti začne malo svitati o dolžini črevesja, saj ti sicer ne gre v glavo, kako da more imeti toliko vsebine. Zda pa dovolj tistega prostora! Brž v posteljo! Pa vroče obkladke na trebuh ali ogrevačo in pij vroče kamelice.

Ker človek v takem stanju itak ne občuti lakote, se začneš zdraviti z najboljšim načinom tozadnega zdravljenja, ki je, da nič ne ješ. Vendar pa pridno pij razne čaje, predvsem kamelice ali meto ali bezgovec.

Ko je črevesje izčiščeno, začni uživati zdravilo, ki posrka vso gnilobo iz trebuha. To je predvsem medicinsko olje in pa »bolus alba«.

Ko ves dan prav ničesar ne poješ, se lahko začneš zdraviti z jabolki. Nastrgana jabolka zapirajo pri driski, čeprav je to čudno slišati. Če nimaš svežih jabolk, pa so dobri tudi krhlji ali drugi preparati, ki ti jih zdravnik nasvetoje. Navadno se take poletne driske brž preženejo. Vročina ima pri tem veliko besedo, čeprav še ni dognano, zakaj je tako. Mogoče je črevesje zaradi vročine manj odporno, ali pa se živila lažje pokvarijo in človek porabi več povzročiteljev bolezni ali bakterij. Zatorej je zares potrebno, da sadje zmeraj umijemo! Statistika je dokazala, da so dobre vinske letine tudi dobre letine za drisko. Velika napaka je tudi to, če človek meni, da morajo biti plače tem bolj mrzle, čim bolj vroči so dnevi. Želodec, ki je napolnjen s sladoledom ali s premrzlimi pižama, se kar brž maščuje. Upamo, da ne bo prišlo več do tega, ko prebereš te vrstice!

Praktična novost! 1 in pol litra olja iz ene oseminke olja

Kupiš 4 kg krompirjeve moke, dodaš pol litra vinskega kisa, tričetr litra vode in to mešaš 5 minut. Nato priliješ eno oseminko litra olja, spet dobro premešaš in daš na ogenj, da vre 2 minuti. Pazi, da ne prekipi! Potem daš mešanico v steklenico in pusti, da se ohladi. Kadarkoli hočeš zabeliti solato, fižol, krompir, peso itd., poliješ dotično jed z žlico te mešanice, pa je jed prav tako zabeljena, kakor bi bila sicer z oljem in jesiho, le da imaš na ta način eno oseminko olja lahko za ves mesec. Po okusu lahko dodaš še jesiha.

cem kosa z moškim. Ustvariti pa je treba tip splošne ženske, ki se bo udeleževala kot žena in mati ali pa v poklicu, ki bo v prid družini in narodu na splošno.

Žensko delo in udeleževanje je težko točno opredeliti. To važno vprašanje se je doslej vse premalo preučevalo. To vprašanje bi se lahko razdelilo na štiri poglavna poglavja — na estetsko, fiziološko, moralno in umsko. Saj ni lahko dognati, v čem je ženska bolj popolna ali pa obratno.

Veliko je žen, ki nimajo pravega smisla za lepoto telesa, in si kvarijo zdravje in lepoto z nepremišljenim poseganjem v svojo žensko naravo. Z nesmiselnim in pretiranim športnim udeleževanjem škodujejo svojemu zdravju in lepoti. Ženski ni treba močnih mišic; ženska naj se potruži, da si bo ohranila zdravje, prožnost telesa, vedrost duha in vztrajnost za svoje poklicno delo.

Važno poglavje je ženska čustvenost in občutljivost, o kateri se toliko razpravlja in piše. Na žensko občutljivost in čutnost močno vpliva njeno notranje izločanje, ki ji je veliko-

Dnevnik psička Mikija

Da bi vsaj za hip prenehala!

O, to presneto morje — in tako dalje!

V pristanišču se pozibava bela barka. Na njej je dimnik, balkon za kapitana, spodaj so okrogla okna, da bi ribe lahko poskakale v kabine. Sprejda je oster kljun, zadaj pa je top. Voda pljuska ob ladji, vrv škripa, iz spodnje peči se mota dim. »Hu-hu!« Kako ta sirena zopron laja! Vsi si zamašijo ušesa, jaz pa si jih ne morem. Zinka me drži za glavo, jaz se ves tresem in deske pod menoj se prav tako tresejo. Le zakaj so me prisilili, da sem šel na to peklenko igračo! Zada je naš gospodar!

Sprehodi! Malo prostora imam na tleh... Jaz že vem, da znam plavati, a drugi, kaj bodo pa drugi, če se bodo preuklenili v morje? Ljudje so prihajali, prihajali, prihajali. Vsi so lepo oblečeni, čisti robci jim gledajo iz žepov (dobro, da še zobnih krtačic nimajo med zobmi!). Sem in tja hodijo in se venomer oproščajo. »Oprostite!« Pa nikar ne hodi okoli in mi ne stopaj na šapel! Kaj bi s tvojim »oprostite«, ko sem pa že ves pohojen po nogah!

Ljudje so se posedli na klopi ob straneh, zgoraj in spodaj kakor vrabci po telefonskih žicah. Nebo se ziblje, cesta se ziblje in tudi tla se zibljejo. Jaz, siromak, sem povsem izgubil ravnotežje, legel sem na tla in se iztegnil po dolgem in širokem ko žaba na ledu.

Le zakaj mene, kopnozemskega psa, tako mučijo?

»Hu-hu-hu!« Odpusti! smo. Vsi mahajo z robci in pošiljajo poljubke. Odpeljemo se za tri ure, pa je toliko jokanja! Skočil sem na ogrado, ki je sredi ladje, in sem se ozrl navzdol: železne šape se vrtijo, grebejo po vodi in se vrtijo, a glavna noga, ki je vsa v olju, pleše krog sebe. To je stroj, ki pravi: »Fiki-Foki, Foki-Fiki, Piki-Miki, Miki-Piki«.

krat ovira pri njenem poklicnem delu in udeleževanju.

Tretja točka je ženska morala. Ženska je že po svoji naravi altruist, ona se žrtvuje za druge. Seveda ni rože brez trnja! Ženska bi se ne smela preveč vdajati čustvom, bi ne smela podleči oboževanju in se predajati sanjenju, ki se ga nalezijo iz knjig in romanov.

Kar se tiče četrte točke — inteligence, obstaja vprašanje, kdo je bolj inteligenten: ali moški ali ženska? Ženski možgani so sicer res manjši od moških, vendar ne zaostaja ženska inteligenca prav nič za moško inteligenco. Saj imamo znamenite slikarice in pisateljice; nasprotno pa se le malo žensk bavi s filozofijo in zgodovino; tudi je med ženskim malo skladateljic. — Splošno pa najdemo pri ženski prav vse zmožnosti, ki dišijo moškega, včasih še v večji meri.

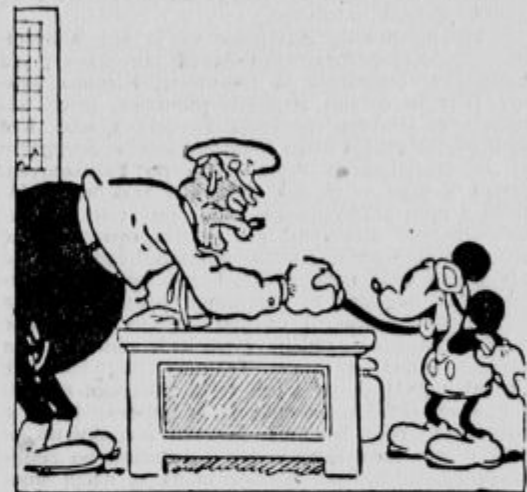
Za bodoče žensko bi morali ustanoviti posebno fakulteto za ženske poklice, kjer bi se ženska usposabljala za vsak poklic, ki bi se strinjal z njeno žensko naravo in samobitnostjo. Strokovno izobražena ženska bo povsod dobrodošla; našla bo vedno dela in jela. Saj nam še vedno manjka izvežbanih otroških oskrbnic, voditeljic za razna podjetja, gospodinjstvo, oblačilne stroke, zdravniških pomočnic, gospodinjskih učiteljic itd. (Gazetta del Popolo della Sera.)

Mišek POŠTNI PILOT

General je za čas umolknil in je še do-

stavil: »Ali se zdaj zavedate vseh dolžnosti, ki jih morate izpolnjevati v svoji novi službi?«

»Da, gospod general,« je odvrnil Mišek, »vsega se zavedam. Nevarnosti imam pa sploh rad!«

General se je nasmehnil in mu segel v roko, rekoč:

»V redu. Takoj boste nastopili službo poštnega pilota.«

»O, pristrčna hvala,« je vzkliknil Mišek in se je veselo zasmejal.

Odhitel je ves srečen k svoji Miški, da ji pove to veselo novico:

»Glej, da mi zvesto obljubiš, da boš imel s seboj zmeraj tole svilen, tanko, a jako močno padalo, ki sem ti ga jaz z veliko ljubeznijo naredil.«

»Ljuba moja,« je odvrnil Mišek, »ali jaz že imam padalo!«

Vendar je sprejel dar svoje Miške.

Zakaj se konj plaši

Pravimo, da je konj pameten, a vol da je zabiti. Tako nam je to mnenje prešlo v meso in kri, da pravimo tudi človeku, da je »zabit ko vol.« Pri tem pa moramo napraviti majhno preskušnjo s tema dvema tovarišema človeka.

Vzemimo rdečo zastavico in pomahajmo z njo pred konjem. Konj se bo vzpel na zadnje noge in bo zbežal ko vihra. Vol bo pa obrnil roge proti nam in takrat je zadnji čas, da zbežimo pred njim.

Kaj pomeni to? Ali konj ni zadosti pameten, da ne bi razumel naše šale, medtem ko neumni vol koj razume našo šalo in se koj postavi v bran.

Kar tako preprosta pa ta reč le ni. S svojim človeškim pojmovanjem o tem, kaj je pameten in kaj neumni, si ne moremo pomagati. Skušati moramo, da se zamislimo in občutnje živali in sicer glede na proizvod njih nagonov, na njih življenje v divjini.

Čreda divjih konj šviga sem in tja ko strela. K svojo hitrostjo se tudi branijo svojih sovražnikov. Ze po naravi so taki, da jih ne more noben preganjalec dohiteti. Tega se divji konj zaveda in se po tem tudi ravna. Konj nima kdoli ve kako dobrega vida, vendar precej hitro opazi premikanje barve. Če tiger zalezuje konja se pripravljajo, da bi ga naskočil. Njegovo mogočno pisano truplo kar frci po ozračju. Divji konj tedaj pač ne utegne razmišljati, ali je to zares tiger ali ne. Nagonsko zbeži v daljo, ko zagleda premikanje in pa barvo. Skok tigra je prekratek, plen mu uide.

In tako je ta pranagan ostal živ v našem konju. Tu se giblje nekaj pisanega — aló brž stran!

Čreda divjega goveda pa je drugačna. Okorne noge niso pripravne za beg. Zato pa je govedo prejele od Stvarnika močno rogove. In čim govedo meni, da mu je kaj sovražno, brž nagne glavo in nastavi roge.

Neštete so navade, ki so jih naše domače živali ohranile iz življenja v divjinah. Pes, na primer, kar pogoltno svoj grizljaj, saj se boji, da bi mu ga tovariš iz pasje tolpe ne ukradel. Mačka lično pospravi svojo jedo in si nato osmaži gobček. Mačka živi v divjini samotno in se ji ni treba bati tatov.

Po vsem tem torej ni to, da se konj tako splaš, prav nič v zvezi z njegovo pametjo. Konj vsebujejo še zmeraj tisti pradedni nagon svojih prednikov in ta jim brezpogojno veleva, da naj čim prej zbežijo, ker jih je izkušnja naučila, da je njih rešitev samo v begu, čim zapazijo kaj uenavadnega.

NEKAJ OBLACIL ZA DEKLICE

Na pričujoči sliki vidiš več primerov ljubkih oblek za deklice in sicer so oblike za vsak dan in za prazne prilike. Spretna materine roke bodo brez dvoma zmogle šivanje takih oblačil navzlic temu, da je drugega dela

v hiši čez mero. A ljubezen matere je tako iznajdljiva, da napravi iz ene ure časa pet ur, kakor spremeni svoje krilo ali bluzo v lično oblačilo svoje hčerke. Naj se deklice privadijo šivanju čim prej in pomagajo materi!

Nove možnosti letalskega razvoja

napoveduje

profesor Heinkel, graditelj nemških civilnih in vojaških letal

Dne 19. julija t. l. je praznoval slavni nemški graditelj civilnih in vojaških letal, profesor dr. Ernst Heinkel, tridesetletnico svojega plodonosnega in z velikimi uspehi kronanega udejstvovanja v tej panogi nemške industrije.

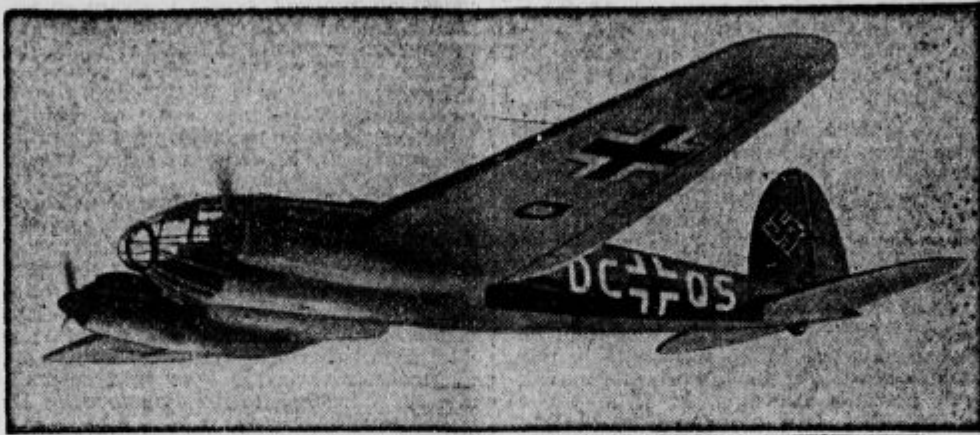
Sedanjí nemški slavjenec se je kot Würtembergčan, poleg že prav tako elavnih sorojakov grofa Zeppelina, Daimlerja in Dornierja, Klemma, bratov Hirt in ostalih letalskih pionirjev, pričel zanimati za letalska vprašanja že zelo zgodaj. Kot 21 letni slušatelj Visoke tehnične šole v Stuttgartu je že izdelal prvo svoje letalo po Farmanovem vzoru. Z njim se je tudi dvignil v zrak ter je doživel z njim slično usodo, kakor po večini vsi začetniki: pred številnimi gledalci in opazovalci je strmoglavil z njim na stuttgartsko livado ter se pri padcu zelo poškodoval. Letalo se je pa razbilo. Tak dogodek bi marsikoga prestrašil in ga življenjsko preusmeril na čisto drugo pot, kakor si jo pa navadno zamišlja v teh letih nadobudna in načrtov polna mladina. Tragični dogodek dne 19. julija 1911. l. pa kljub težki poškodbi ni ubil v mladem Heinklu navdušenja in ljubezni, ki jo je posvetil razvoju letalstva. Nekako instinktivno je čutil v sebi nove sposobnosti s katerimi bo zboljšal dotedanje letalske aparate in na ta način omogočil najširšim ljudskim slojem uporabo modernega prometnega sredstva. In je res kmalu zelo napredoval ter je že leta 1913. postal šef-graditelj v tovarni Albatros. Od tega dne dalje pa vse do današnjih dni, ima prof. Heinkel velik vpliv in zasluge za razvoj in spopolnitev nemškega in ostalega svetovnega letalstva. Modeli njegovih letal so bili zastopani na vseh mednarodnih letalskih tekmah ter so se povsod dobro obnesli in dobili prve nagrade. Leta 1914. so njegova letala dosegla že več svetovnih rekordov, tako razen višinskega tudi rekord v trajanju leta. Heinklovo letalo je tedaj ostalo v zraku 24 ur in 10 minut. Ta rekord je potolkel šele 10 let pozneje ameriški letalec Lindbergh.

Nadarjeni graditelj letal je lahko nemški vojaški upravi dal na razpolago že v zadnji svetovni vojni več vrst letal. Poleg znanih lovskih letal, so se dobro obnesla tudi Heinklova pomorska izvidniška letala. Po svetovni vojni se je Heinkel po krajšem presledku zopet vrnil med svoja letala ter je izdelal celo vrsto novih, s katerimi se je pravičilo po cel svet. Kot šef graditelj Hanse in brandenburške tovarne za izdelovanje letal je ustvaril od enosedežnega lovca do najtežjih bombnikov vse močnejše vrste vojaških letal. Tekom svojega tridesetletnega udejstvovanja na tem polju je izdelal nič manj kakor 150 najrazličnejših vrst letal.

Kot splošno priznan strokovnjak je nato ustanovil tudi svoje podjetje, ki danes spada med največje tovrstne obrate v Nemčiji. V njegovem podjetju ga je te dni tudi obiskal vojaški urednik »Völkischer Beobachter«-ja, ki je svoj razgovor s slavnim graditeljem tudi objavil v svojem listu. Vojaški urednik »V. B.« je svoj razgovor s Heinklom navezal takoj na njegovo letalo »He 111«, na tisto nemško vojaško letalo, ki je dosedaj posegalo še v vse boje, katerih se je udeleževalo nemško letalstvo. Profesor Heinkel je dejal, da ga je razvil iz letala vrste »Heinkel-Blitz«, ki je bilo leta 1933. radi svojih letalsko-tehničnih sposobnosti svetovna senzacija. Izvrstna aerodinamična oblika aparata »He 111« je bila kašipot za ves nadaljnji razvoj letalske industrije. Aparat je postajal od serije do serije bolj in bolj popolnejši. S pričetkom nemškega oroževanja je bilo to letalo takoj določeno in izbrano za nemško vojaško letalo. V teku razvoja in let se je posrečilo znatno zvišati nosilno sposobnost omenjenega aparata. Vložitev strojev iz legije Condor je zopet obogatila zboljšanje letala, ki se še danes vedno spopolnjuje. Okoli 150 inženirjev in strokovnjakov se v obratu bavi samo s tem vprašanjem in takoj izkoristi vse nove možnosti, ki se kažejo pri uporabi tega letala na raznih bojiščih. Prav tako pa odstranjuje morebitne ovire in slabe strani, če se kdaj pokažejo.

Iz izjave profesorja Heinkla je tudi razvidno, da je bilo najstarejše nemško vojaško letalo napravljeno šele leta 1935. V Nemčiji so se razni graditelji in znanstveniki tudi tedaj, ko Nemčija še ni imela svojega letalskega orožja, zelo resno bavili s temi vprašanji ter so svoje izume pošiljali v inozemstvo, ker Nemčija zaradi določil versajske pogodbe ni smela imeti svojih orožaren in vojne industrije. Sam Heinkel je imel svoj obrat na Švedskem. Ko se je Hitler odločil za oroževanje, je nemško vojaško poveljstvo imelo takoj v rokah veliko število odgovarjajočih vrst vojaških letal. Takoj izvedena omejitev tipov vojaških letal, je bil zatem nadaljni ključ za doseg nemške premoči v letalstvu. V Nemčiji je nastalo vse polno

novih veleobratov, za kar ima po Heinklovi izjavi ogromne zasluge maršal Goering. Za uspeh nemških letal je pa bil seveda odločilen tudi duh ljudi, ki so ta letala vodili. Dejstvo, da je v vseh letih

Letalo »Heinkel He 111«.

najnapornejšega dela vsak uslužbenec podjetja, od najvišjega uradnika po vse spodaj do vajenca, vedel natanko, zakaj in v kakšne svrhe izdeluje letala, je rodilo velikanske uspehe. Zato je pa tudi vsak uspeh letalcev, obenem tudi uspeh trdega in napornega dela v obratu ter stremenje vseh nastavljenecv gre samo za tem, da mora najboljši vojak dobiti tudi najboljšo orožje. Od leta 1939 dalje izdeluje Heinklovo podjetje samo vojaška letala vseh vrst in v številnih serijah.

Cerprav je sedaj ustvarjanje graditelja v polni meri izrabljeno, je nadalje izjavil prof. Heinkel, vendar se tudi že sedaj postavljajo temeljni kamni za poznejši razvoj letalstva. Prav tako, kakor so dobljene izkušnje v zadnji svetovni vojni na čisto poseben način pospeševale nadaljnji tehnični razvoj, bodo dani tudi po sedanjih končani vojni vsi pogoji za izreden razvojni skok v civilnem letalstvu. Na vprašanje urednika »V. B.«, v katero smer bo šel razvoj civilnih letal, je dr. Heinkel opozoril na stalno zahtevo po vedno večji sposobnosti in vzdržljivosti letal. Pri današnji že zelo močno doseženi spopolnitvi vseh aerodinamičnih predpostavk, je pri izdelovanju letal vsako nadaljnje povečanje hitrosti zelo težka naloga. Kljub temu bo pa mogoče še vedno v civilnem zračnem prometu s posebnimi zračnimi vijaki, ki bodo gonili letalo, doseči hitrost 800—850 km na uro. Cimbolj se pa hitrost letala bliža hitrosti zvoka, toliko bolj izgledajo nepremostljive težave. V tem pogledu smo šele na začetku raziskovanja ter bi bilo tudi napačno se predajati prevaram. Kljub temu pa Heinkel še vedno misli, da bo dosegel še kaj novega. Ker se pri veliki hitrosti ne trga letalski tok samo ob koncih propelerjev, temveč nastopajo tudi na nosilnih površinah mrtvi prostori, bo morda treba iznajti nove gonilne metode.

Prve naloge, ki jih bo treba po končani vojni rešiti, se bodo nanašale predvsem na premaganje velikih razdalj in prog tako za osebni, kakor tudi za blagovni promet. Če bomo imeli za atlantsko službo velike letalske čolne, ki bodo lahko povsod pristajali na morju, ali pa letala za suhozemni pro-

met, danes še ni mogoče predvideti. Vsekakor bodo pa veliki blagovni transporti zahtevali znatno povečanje možnosti čimvečjega tovarjanja in s tem izredno povečanje letalskih dimenzij. Prišli bomo tako daleč, da količina blaga, ki jo bo prevažalo letalo, ne bo prav nič zaostajala za količino enega vlaka. V konstruktivnem pogledu prof. Heinkel za to ne vidi nobenih težav. Močnejše in trdnjše snovi nam bodo dale tudi možnost lažjega dela. S temi besedami je prof. Heinkel zaključil svoj razgovor z urednikom »V. B.«.

Polno priznanje je velikemu nemškemu graditelju civilnih in vojaških letal, dal sam Hitler, ki mu je najprej podelil profesorski naslov, nato mu je pa dal še nagrado za umetnost in znanost ter ga imenoval za voditelja nemškega obrambnega gospodarstva.

Cesar ne sme princ, lahko dela sluga

O Frideriku III. pripovedujejo tole zanimivo zgodbo: Kot prestolonaslednik je nekega dne obiskal Johaneum v Dresdenu. S cigaro v roki je vstopil v dvorane in si ogledoval starinske zbirke orožja. Kar naenkrat mu je pa pogled obšel na kovinski ploščici, na kateri je bilo zapisano: »Kaditi strogo prepovedano.« Kakor hitro je opazil to svarilo, je vzel fino havanko iz ust in jo izročil slugi z besedami: »Kadi ti dalje, jaz več ne smem.«

Nekaj podatkov o zadnji svetovni vojni

Zadnja svetovna vojna je trajala štiri leta, tri mesece in enajst dni. Premirje je bilo sklenjeno in podpisano 11. novembra 1918. leta ob 11 dopoldne. Mirovna konferenca v Parizu se je pričela 18. januarja 1919. V vojni je sodelovalo 27 narodov, padlo je pa 7.450.200 ljudi. — Stroški vojne pri vseh narodih skupaj so znašali 186 milijonov dolarjev. Nemčija je morala podpisati mirovno pogodbo 28. junija 1919. leta.

Pisatelj, ki se je bal branja

Da se pesniki in pisatelji dostikrat boje čitateljev, je znano. Posebno, če so še slabi pesniki in si domišljajo, da so umetniški velikani. Pred leti je pa vendar živel slaven pisatelj, ki se je bal čitanja. To je bil znani Pierre Loti, ki je po svoji »Aziji« in delu »V harumu« zaslovel po vsem svetu. Ko je bil l. 1892 imenovan za člana francoske Akademije, je imel sprejemni slavnostni govor, v katerem je izjavil, da v svojem življenju ni prečital niti ene knjige. Kot razlog je navajal »lenobo duha« in »nerazumljivi strah« pred čitanjem.

Kako so Nemci zavzeli »oklepna vrata Vzhoda«

Nemško časopisje objavlja podrobna poročila nemškega vojaškega poročevalca o zavzetju najbolj utrjene točke na Stalinovi črti, Novograd-Volnjsk. Za to mesto, ki leži ob cesti Rovno-Kijev, so bile izredno krvave boje in se je po večdnevni napadi nemških oddelkov mesto končno le moralo vdati. Sovjeti so se v polni meri zavedali važnosti ceste na Kijev ter so jo zato povsod močno utrdili. Središče trdnjav je bil Novograd-Volnjsk. Trdnjava obstaja iz bunkerjev, ki so izredno dobro izdelani ter so njihove betonske stene do polmtr meter debele. Bunkerji so postavljeni tako, da lahko drug drugega podpira v boji in obrambi. Oboroženi so s topovi in strojnimi. Vse prostor pred bunkerji je pa prav tako utrjen ter ves prepleten z bodečimi žicami. Med to oviro in samimi bunkerji je izkopan velik jarek kot ovira za nadaljnje prodiranje tankovskih oddelkov. Posebno važna

mesta stražijo zopet nove, zelo visoke obrambne naprave. Pas bunkerjev pri Novograd-Volnjskem se raztega približno 15 km v globino. Vsak kvadratni meter na tem prostoru je za obrambo točno zaslan in zračunan. Med bunkerji je pa razen tega še posejano poljsko topništvo. Poleg vseh teh utrdb je v tem prostoru še izpeljana reka, na kateri so Sovjeti do zadnjega mostička pognali vse v zrak. Pred tem ogromnim trdnjavskim pasom se je moral boriti nemški vojak več dni ter je moral razen svoje prtljage prenašati še težko orožje, ker ga zaradi oddeja razmočenih in skoraj neprehodnih cest ni bilo mogoče prevažati. Razen tega je pa še pritisnila neznosna vzhodno-evropska vročina. Kljub vsem tem izrednim oviram se je nemškim četam le posrečilo zavzeti tudi to trdnjavo, čeprav so morali napadati bunker za bunkerjem in ga po krvavih borbah zasedati.

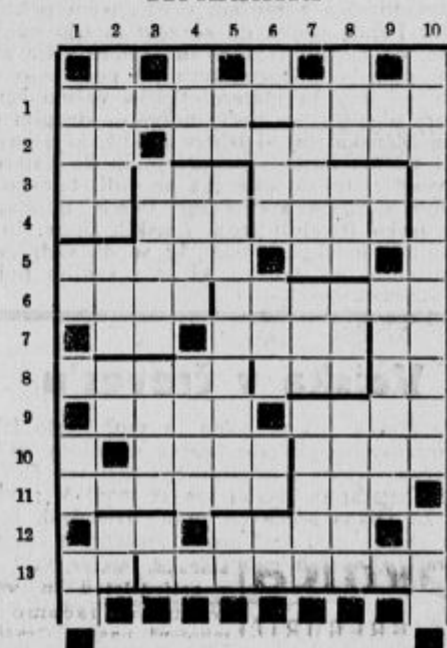
Zvestoba mačke do gospodarja

Zvestoba psa in konja do svojega gospodarja je znana ter ni bil samo en slučaj, da je pes po smrti svojega rednika poginil tudi na njegovem grobu. Izgleda, da hoče sedaj z njim in konjem tekmovali v zvestobi tudi mačka, ki navadno ni na glasu kot zanesljiva žival. Slučaj se je zgodil v Ameriki, kjer je stara gospa Mrs. Lely Stimson pred kratkim umrla ter je imela dolgo vrsto let ob sebi staro mačko, ki jo je tudi vedno spremljala na sprehodu. V svoji oporoki je svoji živalici zapustila precejšnjo dediščino, ki bi v polni meri zadostovala za prehrano mačke do njene smrti. Izgleda pa, da je smrt stare gospe na mačko tako delovala, da hoče z njo v smrti tudi ona. Ko je bil pogreb Lely Stimsonove, je za vozom s krsto šla tudi mačka ter je z nobeno silo niso mogli spoditi. Pred cerkvijo je legla ob krsto, in je od nje niso mogli spraviti vse do pokopališča. Ko s krsto s truplom pokojne gospe spustili v grobnico ter jo nato zaprli, je mačka toni zrla v spomenik in se ni ganila polnih osem dni od grobnice. Pri tem ni šla nikamor iskat hrane ali pit. Kaj se je pozneje zgodilo z mačko, poročilo ne pove. Izgleda pa, da je vzdržala še dalje in je na mestu poginila.

Tudi ribe imajo svojo bolnišnico

Star pregovor sicer pravi za popolnoma zdravo osebo, da je zdrava kot riba. S tem pa seveda še ni rečeno, da bi bile ribe najbolj zdrava živa bitja na svetu in da nikdar ne bi zbolele. Obolenih rib so se spomnili nekateri bogati Amerikanci ter so za zdravljenje obolenih redkih eksemplarjev zgradili posebno bolnišnico v Pittsburgu v Pensilvaniji. V bolnišnici zdravijo obolenih ribe, ki so prej živele v sladkih vodah, na ta način, da jih večkrat kopajo v morski vodi in jim na ta način vračajo izgubljene moči. V bolnišnici ribe tudi operirajo ter so med drugim z uspehom odstranili ščuki velike izrastke na plavutih.

Križanka

Besede pomenijo: Vodoravno: 1. Vrsta žganja. 2. Učenje — pohabljen človek. 3. Dalmatinska jezikovna značilnost — Vrsta narečja — preprij, pretep. 4. Stara vprašalnica — Capkova komedija — vrsta plemiča. 5. Spotoma, med potjo — obrnjen predlog. 6. Poljedeljsko orodje — domači izraz za kruh. 7. Začetnici slovenskega slovničarja Prešernove dobe — Starostna mera, časovne enote — šestnajsta in trindvajseta črka v abecedi. 8. Mesec v letu — gozdna rastlina — osebni zaimek. 9. Vrta — hrvaški pesnik. 10. Domače možsko krstno ime — gora na Koroskem. 11. Reklamno sredstvo — žuželka. 12. Igralna karta — težave, trpljenje. 13. Azijska reka — šef zdravnik.

Navpično: 1. Rastlinski sadež — dva soglasnika (goltika) — nada — del voza. 2. Pivska mera — skupina žuželk — del telesa — predlog. 3. Vrsta ropota — nebesno telo — pisemska kratica (obrnjena). 4. Kriminalno dejanje — zemeljsko bogastvo — južnoazijska država. 5. Kot pri št. 7. vod. c. — kuhinjsko orodje — osebni zaimek. 6. Osebni zaimek — jadranski otok — eden izmed bajeslovnih ustanoviteljev Rima — in (lat.) — pamet, razum. 7. Žensko ime — očka — doba, razdobje. 8. Družinski poglavar — spona — vrsta igre — obrtnik. 9. Star veznik — dva soglasnika, ki se vežeza s šestim sklonom — zadnja vest. 10. Pravičališče kakega naroda — del voza.

ČETRTI GOST

Roman.

»Torej, poslušajte, kaj sem hotel povedati! Če se prav spominjam, mi je sinoči, ko se je tako melodramatično, kot bi se dogajalo v filmu, obesila hčerka Dennisa Blystonea krog vratu, uslo nekaj surovih opazk iz ust in zdaj sem prišel, da bi se vam opravičil. Zares, gospod doktor, izbornost ste se držali!«

»Pa se — pa se prav nič ne spominjam kakih vaših opazk.« je odgovoril Sanders in je malce zardel. »Ali je gospodična Blystoneova srečno prišla domov?«

»Mislim, da je.«

»Pa Fergusson? Ali je izven nevarnosti?«

Sir Stanley se je vznejevoljil, rekoč:

»Ej, gospod, tisti Fergusson je za mrtev... Če bi bil ta tepec dovolil, da bi mu bila midva pomagala, bi brez dvoma še ostal pri življenju. Tako pa je bilo že prepozno. Odšel je v smrt s tako go-tovostjo, kakor ga je oni, ki mu je bil nasul atropina v mleko, poslal v smrt.«

Ko je Sanders zajtrkoval in je sir Stanley pihal dim iz svoje smodke, jima je Masters pripovedoval, kako je bilo z obiskom Sinclairove pri Scotland Yardu.

»Zdaj bi pa že zares rad zvedel, kaj da se je sinoči dogajalo v hiši gospe Sinclairove.« je dejal in je očitožaje pogledal Stanleya. »Videti je, ko da bi bili vpričo v vsem v tisto hišo, a meni niste o tem niti črhnil, sir Stanley. Pa bodi, o tem se zdaj ne bom pričkal z vami!«

»O, kako ste ljubeznivi!« ga je sir Stanley pikro zavrnil.

»Pa kaj ste vendar tam delali? Fergusson je bil naša najboljša priča! In komaj smo ga dobili — pa ti izigne za večno!«

»Jaz sem bil nekako zvedel, da je Fergusson

pri Sinclairovi,« je dejal Merrywall, »pa vam tega nisem hotel povedati, češ, kar cel polk orožnikov bo postal naaden! Fergusson pa — z bogom! Zato se mi bil sklenil, da bom to stvar sam vzel v roko.«

Sir Stanley je utihnil in nato spet povzel:

»Tako je bilo to, vidite, Masters! Doktor Sanders pa Blystoneova gospodična pa sta na svojo roko hotela izvršiti preiskavo hiše. Meni je bila ta misel všeč, vendar nisem maral, da bi ta dva zašla v kako nevarnost radi Fergussona. Zato sem sklenil, da bom to noč tudi jaz ondi, da se bom slednjič prepričal, ali je tisti »častivredni gospod« zares v hiši ali ne. In dogovorili smo se, in oba sta mi obljubila, da me bosta ob dogovorjeni uri počakala na vrto te hiše. Vse bi se bilo dobro izteklo, če bi me ne bil opazil in začel teči za menoj eden vaših vragljivih stražnikov!«

»In vi ste mu vrgli lonček s pelargonijo v glavo, kaj ne? Prekrasno! Ali ste znoreli, sir Stanley? Odkle se pa pretepavate s pelargonijami, kaj?«

»To sem pa storil iz povsem pravičnega in tehtnega vzroka,« je dejal sir Stanley.

»Tako, tako — iz pravičnega in tehtnega vzroka, hm! Ali vam naj povem ta vzrok? Od jeze ste podivjali, zato ker vas je bil tisti človek zalotil m...«

»Prav nič ne! Zares sem imel pravičen in tehten vzrok, da vam povem!« se je razhudil sir Stanley. »Ali je to tako težko razumeti? Če sem hotel doznati, ali je Fergusson zares v hiši, sem moral povzročiti hrup in ga tako izvesti, da bi se oglašil. In zares — tekla sva okrog hiše, tisti vaš uniformirani prijatelj in jaz, a žal se ga nisem mogel več otresti in sem se slednjič skril...«

»V hišo, kaj?«

»Seveda — v hišo! Druga mi pač ni kazalo. Moj stari prijatelj Caloway, glavni rokoborec, ki ga bržkone tudi vidva poznata, mi je nekoč pri-skrbel izvrsten udarac. Tega se mhotel dati Sandersu, misleč, da se zna on pač bolje »boksaliti« kot jaz... Jaz sploh nisem maral takega zločin-skega orodja v hiši... Toda, kot sem že dejal, mi

ni drugega kazalo, ko da sem se skril v hišo. Vhodna vrata sem za vsak slučaj pustil odprta, in to je bilo dobro, sicer bi bila še ta dva otroka zašla v borbo z vašim inteligentnim uslužbenecem.«

Masters se je namrdnil.

»V redu, sir Stanley. Mislim, da ste vi že vedeli, kaj da delate. Toda mene predvsem zanima tisto zastrupljeno mleko!«

»Nikar mi zmeraj ne segajte v besedo in pu-stite, da mirno povem do konca,« je zabundral Merrywall. »Ko se mi bil v hiši, sem skušal priti do zadnjega vrta. Bilo mi je za to, da bi bil prej na vrto, kakor pa bi bila prišla tjakaj ta mlada dvo-jica. Vsa hiša je bila v temi. In sploh se nisem vedel, ali je Fergusson v hiši ali ne. Ko sem šel mimo vrat male sobe v zadnjem delu hiše, je ondi nekdo prižgal luč.«

»Aha! In kaj ste storili vi?«

»Skril sem se v neko omaro, ki je bila ondi na hodniku. Saj je bila precej ozka za mojo široko osebo, vendar sem se še nekako stlačil vanjo. Po-glavitno je bilo to, da sem utegnil odondot re-moteno opazovati vrata, ki so bila napol odprta, vendar sem videl naslanjač zraven kamina in mi-zico s svetilko. Nekdo je po sobi hodil gor in dol in slišal sem, kako je Fergusson govoril z neko drugo osebo.«

»Kako pa ste vedeli, da je bil to Fergusson?«

»Cisto preprosto, ker sem ga sam videl. Pri-hitel je bil k vratom in se oziral na vse strani. Njegova fotografija, ki nam jo je poslal Suman, je prav dobra, ali ne? Nemara je prej stal z onim drugim človekom v temi pred oknom in je opo-zoval moje »besedovanje« s stražnikom. In potem, kot sem že dejal, je prihitel k vratom in je pogledal po hodniku, ali je kdo tu. V roki je držal samokres. Potem je prišel ven in je pogledal po nekaterih sobah. Lahko bi ga bil z roko prijel, a tedaj me je mnogo bolj zanimal oni neznanec. Ta je imel veliko opravka, preden se je Fergusson vrnil spet na hodnik.«

»Pa ste seveda videli tega neznanca?«

»Videl sem le njegove roke,« je odvrnil sir Stanley, »pa nič drugega. Te dve roki sta bili v temnih rokavicah. Moji naočniki so, žal primerni le za gledanje iz bližine, tako da sem utegnil vi-deti le ti dve roki v temnih rokavicah, ki sta se bližali skodelici z mlekom na mizi in kako sta ne-kaj onegavili s steklenico za kapljice. To je bilo strašno videti.«

Sir Stanleyu je ugasnila smotka. Vzel jo je med prste in jo pogledal tako začudeno, ko da bi je ne bil še nikoli videl.

»In potem... ko so se zaslislali Fergussonovi koraki, je ena od rokavic brž izginila. Druga pa, ki je držala steklenico je še oklevajala, in je zadnji hip izginila izpred mojih oči. Slišal sem pa, kako je bil Fergusson dejal: »Dozdeva se, da sta ona dva odšla, a dobro bi bilo, da tudi vi odideta.«

»Kaj tisti neznanec ni nič spregovoril?«

»Nič — niti besedice! Nato je Fergusson uga-snil luč. Temno je bilo ko v grobu. Spet sem za-slišal stopinje in sem si dejal: Izvrstno! Zdaj imam pa oba — Fergussona in morilca! Vprav ko sem razmišljal, kako bi ju najlažje prijel, ko sem za-slišal drugačen šum. Ko sem razumel, kaj da to pomeni, bi bil skoraj od jeze iz kože skočil. Veste, kaj je bilo? Neko okno se je zaloputnilo! Ta »ra-žji« človek, ta preklicani Fergusson, je pustil, da je mo-rilec skočil skozi okno!«

»Toda na kaj takega bi bili lahko pripravljeni, sir Stanley...«

»Seveda, tepec sem bil! Pa zato ni treba vpiti name, Masters! To se pač ni dalo več spremeniti. Čez hip nato je Fergusson spet prižgal luč. Vi-deti je bilo, da je zadovoljen sam s seboj, ko je nekam zmoglavno začel hoditi po sobi gor in dol. Potem je dvignil blazino na naslanjaču in je po-tegnil izpod nje nekaj listov papirja. Vsedel se je za mizo, vzel nalivni peresnik in je začel pisati. Kazalo je, da je bil že prej pisal, ker sem prej, ko je bil šel mimo mene po hodniku, opazil čr-nilo na njegovih prstih.«

Mali oglasi

V malih oglaših velja pri iskanju službe vsaka beseda L 0,30, pri ženitovanjskih oglaših je beseda po L 1, pri vseh ostalih malih oglaših pa je beseda po L 0,60. Davek se računa posebej. — Male oglase je treba plačati takoj pri naročilu.

Službe

Jstejo:

Elektro-inženir

mlad, sposoben, jezikov vešč, išče zaposlitve. — Ponudbe na upravo »Slovenca« pod »Elektroinženir« št. 9825. (a)

Kuharica

čista, varčna, z daljšimi spricavali, vajena vseh del, išče službo gospodinjke kjerkoli, najraje v župnišču. Interesente prosim, da pustijo svoj naslov v upravi »Slovenca« št. 9882, pri vratarju. (a)

17leten fant

priden, pošten, s pismeno pisarniško prakso, z znanjem nemščine, išče primerne zaposlitve. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 9903. (a)

Vajenci

Vajenca

sprejme krojaški salon »Moda«, Ljubljana, Resljeva 3. (v)

Vajenca

za zlatarsko obrt sprejme Strajnar Josip, zlatar, Cankarjevo nabrežje št. 7. (v)

Pouk

Pravkar je izšla

italijanska slovnica

MARE GREGORIĆ

Stepančič - preobnovljena v tretjem ponatisku.

Dobi se po vseh knjigarnah. Cena 12 lir

Uspešen pouk

matematike, slovenščine, nemščine in francoščine. Komenskega 16/1, desmo.

Oglašujte v edino uspešnem dnevniku »Slovenca«!

MILAN
STERILIZIRAN
115°C

JAGER MEHANIČNA
PREDILNICA
FUŽINE

ŽIME NAJUGODNEJŠI NAKUP
IZ LASTNE
PREDILNICE
SV. PETRA CESTA 17
LJUBLJANA

Službe

Dobe:

Krojaškega pomočnika in vajenka
sprejme F. Gračner, Malgačeva st. 2. (b)

Dekla

za vsa kmečka dela se sprejme. Zajc, Smartno št. 8, p. Moste. (b)

Služkinjo

srednjih let, pridno in pošteno, sprejme kršćanska družina. Ljubljana 7, Gasliška 3/I. (b)

Dekle z dežele

vajeno gospodinj. dela - sprejememo. Ponudbe na oglas. odd. »Slovenca« pod »Marljiva« št. 9956. (b)

Gozdarja

veščega nemščine v govoru in pisavi, po možnosti italijanščine, sprejme veleposestvo na Dolnjem. — Ponudbe na upravo »Slovenca« pod »Vesten gozdar« 9918. (b)

Kravar

ki se dobro razume pri goveji živini, trezen, pošten, priden in zanesljiv, se sprejme na večje posestvo blizu Ljubljane. Nastop službe takoj. Plača po dogovoru. Naslov v upravi »Slov.« št. 9864. (b)

Oskrbnika

neozženega, nad 25 let starega, kateri je več v poljedelstvu in vinogradništvu, iščemo za takojšnji nastop. Graščinsko oskrbnitvo Bajnof, pošta Novo mesto. (b)

Dentistka-zobotehn.

išče kolego, dipl. dent. (s pravico na samostojno prakso), v svrhu skupne prakse, 10 km izven Ljubljane, na ital. ozemlju. Razpolagam s celotnim operativnim in tehničnim orodjem. Pisati na upr. »Slovenca« pod »Dentist« št. 9930. (a)

Šivalni stroji

Šivalne stroje in kolesa prodaja ugodno Triglav, Resljeva cesta 16. (b)

Zlatnina

Vsakovrstno zlato

briljante in srebro

kupuje po najvišjih cenah

A. Božič, Ljubljana

Frančiškanska ulica 3.

Vsakovrstno

zlato kupuje

po najvišjih cenah

CERNE, juvelir, Ljubljana

Wolfova ulica št. 2

Staro zlato,

zlato zobovje

in srebrne krone

kupujem po najvišjih cenah

A. KAJFEŽ

trgovina s urami in zlatnino

popravlja vsakovrstnih ur

Ljubljana, Miklošičeva 14

—

Kupimo

Sode 300—4000 litrov

kupim. Potnik in drug.

Ljubljana, Metelkova ul.

št. 13. (k)

Vsako količino medu

kupim. Ponudbe upravi

»Slovenca« pod »Med« št.

9829. (k)

50—60 sobnih stolov

za gostilno, dobro ohranjenih, kupim. Mendušić

Vinko, Trnovski pristan št. 4. (k)

Volnene in bombažne

nove odpadke

od pletenin kupim vsako

količino. Ponudbe na naslov: Fovh Josko, predilnica, Novo mesto. (k)

Električni hladilnik

kupim. Ponudbe na Zde-

šar Jože, Ljubljana, Sv.

Petra cesta 16 (trgovina

Cekada). (k)

Vinske sode

kupim. — Ponudbe »Slov-

ca« pod »Dobri sodi« št.

9933. (k)

Berkel tehcnico

dobro ohranjeno, kupim.

Sv. Petra cesta 83, dvo-

rišče (k)

Vreče

kupim. Ilirska ulica 14,

nova stavba (popoldno

od 6—8). (k)

Hidroizid

ali Aristos zidake in

Emona ali LGD strop-

njake kupim takoj, tudi

manjše količine. Ponudbe

na: Race, Sv. Petra c. 39

—

odd. »Slov.« št. 9955. (l)

Električni rešo

nov, z dvema ploščama

in regulacijo, za kuhanje

kosila, večerje itd. prodam.

Ponudbe na upr. »Slov.«

pod »Rešo« št. 9809. (l)

Prodamo

Hladilno omarico

praktično za gospodinj-

stvo, prodaja Ivo Štembal,

Vegova 8, dvorišče. (l)

Menthol steklenice

ugodno prodam - 10.000

komadov. Adresirajte pod

»Steklo«, oglasni oddelček

»Slovenca« št. 9854. (l)

Otroški voziček

športni, skoraj nov, ugod-

no prodam. Društvena 6,

Moste pri Ljubljani. (l)

Hrastov sod

1301 — prodam. F. Me-

nart, Sv. Petra c. 35. (l)

Vse železje

in šamot za kmečko peč,

dvoje oken 196 x 90 cm

kompl. s steklom in za-

luzijami, vodovodni lijak

— prodam. — Inž. Prezelj,

Wolfova 3-I. (l)

Mlekarno

dobro vpeljana, prodam.

Polzve se pri vseh po-

slovalnicah »Slov.« pod

št. 9924. (l)

Hišna goba

sodobno, strokovno se-

stavljeno obrambno sred-

stvo je inž. Prezeljev

MERULIN-univerzal.

Inž. Prezelj, Wolfova ul.

št. 3-I — tel. 34—73. r

Strešno opeko

12.000 komadov prodaja

Franc Tome, Dravljica,

Vodnikova c. 218. (l)

Kupujte pri naših

inzerentih!

Zdravniške inštrumente

veliko železno omaro za

inštrumente, osebno teht-

nico, inštrumente za ob-

dukcije, aparat za pneu-

motorax, Röntgen, dia-

termijo, solux, višinsko

sonce in druge električ.

aparate, nekaj zdravni-

skih knjig in časopisov

— prodam. Naslov v ogl.

odd. »Slov.« št. 9955. (l)

Avto-motor

Bencin

se ne bo več dobilo in

se z njim brez izjeme ne

bo smelo več voziti. Zato

si pustite predelati vaš

osebni ali tovorni avto

na pogon z ogeljem v spe-

cialni generator delav-

nic. Tyrseva c. 13 (Figo-

vec, levo dvorišče — J.)

Kolesa

Moško kolo

počeni prodam. Naslov v

upr. »Slov.« pod št. 9928.

Kolesa

nova in rabljena dobite

pri Prometu — nasproti

Križanske cerkve.

Poizvedbe

Najden je bil

voz parizer, zelene bar-

ve, položeno lestve, zadaj

zavore, ter konja z ži-

gom 4115, prvi rjav, dru-

gi črn, s komati. Informa-

cije: Anton Turk, po-

sestnik, Novo mesto. (o)

Objave

Gospodično

kateri sem oddala pri

transportu Lj.-glavni kol.

aktovko, pozivam, naj

jo takoj odda vratarju

uprave »Slovenca«. Anica

Radoš, kolporterka. (o)

Posestva

Prodam

hišo, trinadstropno, dvo-
nadstropno, hišo z go-
stilno, hišo z večjim skladiščem ali za delavnice
itd.

Parcele

v raznih delih mesta in
30—70 orolov gozda na
Dolenjskem.

Kupim

vsako nepremičnino v
mestu ali na deželi. —
Zajec Andrej, realitetna
pisarna, Ljubljana, Tav-
čarjeva 10 - tel. 35—64.

Posestvo

(po možnosti vinogradi-
niško) kupimo. Ponudbe
na upravo »Slov.« pod:
»Lepo posestvo 9932«. p

Gozd

srednje zaraščen, prodam
ca. 100.000 m² - Ponudbe
pod »Gozd« 9953 upravi.

Hišo z vrtom

cenjeno na 14.000 lir, pro-
dam. Spodnje Brezovo 28,
Višnja gora.

Stavbno parcelo

lepo, 2—3000 m², prodam.
Naslov v upravi »Slov.«
pod št. 9883. (p)

Gozd

večjega obsega, ob želez.
postaji naprodaj. V ravnini
naprodaj posestvo.
Opekar, mojstra sprej-
mem. Ponudbe na upravo
»Slovenca« pod »Ravnina«
št. 9829. (p)

U najem

Jstejo:

Pisarniške prostore

v centru mesta, iščem.

Rabim pet prostornih in

zračnih sob. Ponudbe na

oglas. odd. »Slov.« pod:

»Pisarniški prostori«. n

Stanovanja

Jstejo:

Stanovanje

trisočno ali dvosobno s
kabineto iščem v bližini
bežigradske gimnazije s
1. avgustom. — Ponudbe
pod »Profesorska družina«
št. 9952 na upravo.

Oddaje:

Kletno stanovanje

se odda dvema starejši-

ma osebam. Polzve se:

Podjunska ulica 4, Ljub-

ljana VII. (č)

Enosobno in dvosobno

stanovanje

s kopalnico, udobno, od-

dam takoj mirni, čisti

stranki. Ponudbe na upr.

»Slov.« pod »Zg. Siska«

Rubineti per impianti di
igiene sanitarie, idrau-
lica, acquedotti, gas, ri-
scaldamento vapore

Cerchi serio, competente rap-
presentante per Lubiana

Officine di Borgomanero G. B. PRIMATESTA & Co.
Borgomanero (Novara)

Pipe za higijentne napel-
jave, hidravilika, vodo-
vodi, plin, centralna
kurijava

Iščemo zanesljivega sposobnega
zastopnika za Ljubljano

ITALVISCOSA

Corso Vittorio Emanuele No. 37-39
MILANO

Società per la vendita esclusiva delle fibre tessili
artificiali viscose prodotte da:

Družba za izključno prodajo viskoznih umetnih tekstilnih
vlakn, ki jih izdelujejo:

Snia viscosa

SOCIETÀ NAZIONALE INDUSTRIA APPLICAZIONI VISCOSA

Sede Sociale e Direzione - Sede družbe in ravnateljstvo:
MILANO, Via Cernaia No. 8

Stabilimenti - Podjetja: Altessano, Casale Monferrato, Ceri-
ano Laghetto, Cesano Maderno, Cison del Grappa, Coquilo,
Ferrara, Reggio Emilia, Apuania, Magenta, Pavia, Torino La-
vorati, Torino Meccanico, Torino Stura, Torviscosa, Varedo,
Venaria Reale, Venaria Solfuro, Vittorio Veneto, Voghera, Bar-
cellona (Spagna), Città del Messico (Messico), Oporto (Portogallo).

Cisa viscosa

COMPAGNIA INDUSTRIALE SOCIETÀ ANONIMA VISCOSA

Sede Sociale e Direzione - Sede družbe in ravnateljstvo:
ROMA, Via dei Sabini No. 4

Stabilimenti - Podjetja: Concorezzo, Cusano Milanino, Este,
Gragnano, Napoli, Padova, Pedrengo, Ranzanico, Rieti, Roma,
Terni, Collette, Torino.

Società anonima italiana per le fibre tessili artificiali già chatillon

Sede Sociale e Direzione - Sede družbe in ravnateljstvo:
MILANO, Via Conservatorio No. 13

Stabilimenti - Podjetja: Castiglione Dora, Ivrea, Vercelli,
Rho, Pogliano, Motta S. Damiano, Trino Vercellese, Apuania,
Novara.

Mali oglasi

Objave

Dvignite dežnike
29. in 30. julija. Dežni-
kar, Novo mesto. (o

Razno

Monogrami za robce
in perilo, gumbice, gumb-
nice, entel, ašur, predtisk
izvršimo takoj. Tamburira-
nje oblek, vezanje perila.

Matek & Mikeš
Ljubljana, Frančiškanska ulica
nasproti hotela Union

Avtoprevoze

selitve, kolodvorske va-
gonske pošiljke — vam
takoj opravi prevoznik
»JAKOMIN«, Tyrševa c.
št. 29-III (Gospodarska
zveza).

Novi naslovi:

Frančiškanska ul. 3.
Telefon 45-18.

Glasba

IZDELOVANJE HARMONIK

JOS. FLEISS
LJUBLJANA
TYRŠEVA C. 35
ZAHTEVAJTE CENIK

TUBI DALMINE CEVI DALMINE

fino al diametro di 825
mm. in tutte le esecuzi-
oni e per tutte
le applicazioni

Tubi di acciaio senza saldatura
»Mannesmann-Dalmine« per ogni
genere di condutture muniti dei
vari tipi di giunti — Tubi, corpi
cilindrici e collettori per caldaie,
per forni tubolari e per apparecchi
chimici — Tubi per trivellazioni
— Tubi cilindrici, quadri, rettan-
golari e sagomati per costruzioni
di carpenteria, meccaniche ecc. —
Tubi di »precisione« — Pali ra-
stremati ed a traliccio tubolare —
Serbatoi, bombole e corpi cavi
in genere — Prodotti tubolari
speciali.

do premera 825 mm v
vseh izdelavah
za vse
potrebe

Cevi iz jekla, nevarjene, »Man-
nesmann-Dalmine«, za vsakovrstne
napeljave, z raznovrstnimi spoj-
kami — Cevi, valjasta telesa in
zbiralniki za kotle, cevaste peči
in kemikalne priprave — Son-
dažne cevi — Okrogle, kvadratne,
pravokotne in prerezane cevi za
ogrodja gradbenih in mehaničnih
konstrukcij — Precizijske
cevi — Drogovje določenega pre-
mera in troceve — Rezervoarji,
kovinaste posode za plin in votla
telesa sploh — Specialni cevasti
izdelki.

DALMINE

Società Anonima: Capitale interamente versato L. 120.000.000*—
Direzione, Amministrazione ed Officine: Dalmine (Bergamo)

Anonimna družba: popolnoma vplačana glavica L. 120.000.000*—
Ravnateljstvo, uprava in tovarne: Dalmine (Bergamo)

Slovenčev koledar

to pa radi tega, ker se cene tiskar-
skim potrebščinam kakor tudi pa-
pirju večajo in moremo ceno ko-
ledarju obdržati le, če že sedaj
nakupimo vse potrebno za tisk.
V tem času boste za tako lepo in
pomembno našo knjigo storili naj-
več, če »Slovenčev koledar«
naročite in predplačate!

naročite čimprej!

Marmette - Mattonelle in
cemento - Piastrelle cera-
miche da rivestimento di
pareti - Lavori in pietre ar-
tificiali - Lavori in cemento
- Cemento bianco - Gesso

Terrazzo piastre - Cement-
ne piastre - Keramische plo-
sche za stensko oblogo -
Izdelki iz umetnega kamna
- Cementni izdelki - Beli
cement - Mavec

-ALPEKO-

Società Industriale-Costruzioni a g. l., Lubiana
Gradbeno-industrijska družba z o. z., Ljubljana

Matija Malešič

V zelenem polju roža

Izvirna povest

Debelo jo je gledal orožnik. Ko da vseh teh
besed ni spregovorila Metka. »Pomiri se, Metka!
Da imam prav, sprevidiš morda kmalu, prekmalu.
Ali ne vidiš, kako rad te imam? Ali bi prenesel
vse to ponižanje, da te nimam rad?«

»Da ji ni oponesel Tineta, bi se Metka po-
mirila in mu ponudila nameravano prijateljstvo.
Ali vse je še plačo po njej. »Pravita, da vas je
življenje izmordilo, orožnik ste, ki prodre v glo-
bino vsakega človeškega srca? Ali ne vidite
moje? Ne opazite, kako sovražim vašo vsiljivost?«

»Vidim, da danes ne pridem do pametnega
dokončka Metka, pojdem! Ali vrnem se. Boš vi-
dela, da niso moje besede prazne. Ko sprevidiš,
kako prav sem imel, se vrnem, da se pogovoriva,
o čemer danes ne morem več s tabo razprav-
ljati...«

»Boste dolgo čakali, da nadaljujeva današnji
razgovor! Do sodnega dneva!«

Metka se je skrila tisti večer v krmo na ko-
zelcu. Mrzlo je bilo, pa bi se ne vrnila v hišo,
dokler je bil tam orožnik, če bi zmrla. Da je
tako trdovraten in vključ svoj občutljivosti na
vse njene besede še vedno upa, kdo bi si to
misli? O, saj bi šel, če bi mu mati ne dajali
potuše in poguma!

Metko so pozno v noč iskali z lučjo. Bili so
v strahu, da si je kaj naredila. Ko so jo prebudili
že vso ozeblo na krmi, se ji ni nihče upal reči
ostre in očitajoče besede.

VII

Sestra je vsa zasopla prinesla na Veliko so-
boto popoldne vest, da je prišel Tine domov. »Pa

Poverljive zastopnike

v vseh večjih krajih ljubljanske
provincije sprejmeta zavarovalnici

»Assicurazioni Generali« in »Sava«
Ljubljana - Sv. Petra cesta 2

Immerseabili

addoppiati per uomo e
donna. Specializzato
in vestituri sportive.
Grande assortimento
in gonne, pantaloni e
maglieria sportiva.
Deposito di cappotti
neri da lavoro tipo
marina. Merce buona
prezzi convenienti.

Impremocijoli pladci

s podlogo za moške
in ženske. Specializa-
cija v sportnih oble-
kah — Velika izbira
križ za kolesarke in
sportnih trikotov. Za-
loga črnih delavskih
pladcev mornarike-
ga tipa. Blago dobro,
cene primerne.

MAGGIA SPORT

Trieste, via Imbriani N° 11

kak fant je v uniformi! Kar je res, je res: Lepota
ga je pogledati!

Metka je na sestri videla, da ni pohvale iz-
reklala le, da bi jo podražila in zbodla. Tine jo je
res moral navdušiti.

Vest Metke ni niti presenetila, niti razvese-
lila, skoraj razžalostila jo je. Mari bi ostal, kjer
je bil. Mirno bi potekali Metki prazniki, sedaj bo
pa zopet ko lansko leto: Zvedavi in presojači
pogledi od vsepovsod. Tine užljal in vase zaprt,
ne bo hotel govoriti z njo. Toliko mora prestati
zaradi njega, on pa verjame več škodoželjnim
jezikom ko njej sami.

Ko je nesla jedila v cerkev h blagoslovu, je
krenila po vrtu mimo Lokačevih. O, Tine, tudi
Metka ima svoj ponos! In če nikdar več ne spre-
govoriva besede, Metka ne bo prosila za tvojo
prijaznost!

Pred šolo je stal neki vojak in govoril z nad-
učiteljem Vido. Obleke ni imel ko navadni vo-
jak, lepša je bila in ko ulita se je prilagala vo-
jaku. Gotovo je kak višji, morda častnik, ki je
prišel na obisk k nadučitelju. Prej ko je Metka
zavila pod zvonik, se je vojak okrenil in pogledal
na cerkveno uro. Po Metki je zavalovila kri, naglo
je posegla z rokami proti jersbasu na glavi.

Vojak je bil Tine.

Kaj si že po poti sklepala, Metka? Kaka boš
nasproti Tinetu?

Vse zaman! Dobro še, da je Tine ni spoznal!
Dobro, da more z jersbasom in rokami toliko skriti
obraz, da tovarišice ne opazijo rdečice po njenih
licih.

Sestra ni pretiravala, ko je povedala, kak
fant je Tine v uniformi. Kaj res uniforma človeka
tako spremeni, povzdigne in polepša? Da je imel
Tine ne vem kako navadno obleko, Metka bi ga
tako spoznala, ko ga je od daleč zagledala pred
šolo. Sedaj je ugodila, kdo je prišel k nadučite-
ljevemu na obisk.

Tako torej, Tine! Metka jih mora toliko pre-
slišati zaradi tebe, ti pa prvikrat z doma narav-

nost k Vidi. In ves post, skoraj tam od Treh kra-
jev si molčal. Da bi Metki vsaj na razglednici
sporočil o svojem prihodu! Si pisal Vidi?

Vse zaman! Vsi očitki niso mogli izbrisati
mogočnega utisa: Kako se prilaga Tinetu uni-
formi! Ko da je niso sešili zanj, ko da so jo
vili nanj! In njegova postava! V navadnih oble-
kah ni bil videti tako slok in vitek, niti tako
visok. V uniformi je pa res ko jagnjed raven!
Ko vitka jelka, je šilil po Metkini glavi spomin
iz knjig.

Oh, kak prazniki čakajo Metko!

Tako nemirna je bila v cerkvi pri blagoslovu
jedil, da je pozabila na vsakoletno tekmo deklet,
katera bo prva prhnila skozi glavna cerkvena
vrata ven: Tista prihodnja Veliko soboto ne pri-
nese več jedil h blagoslovu ko deklet, ampak ko
poročna žena. Kam se je Metki mudilo s poroko,
ali že radi časti in brhkosti je vsako deklet rado
tekmovalo. Metka pa je šla tisto Veliko soboto od
blagoslova jedil med gospodinjami iz cerkve. Za-
to se je pomešala med nje, da bi mogla nemoteno
pogledati tja proti šoli. Dekletom fantje radi na-
gajajo, na Metko bi gotovo še posebno popazili,
ko vidijo Tineta pred šolo.

Tineta ni bilo več pred šolo. Pred cerkvijo
so se že zbirali ljudje za procesijo, Metka je mo-
rala napeto iskati, da ga je zasledila. Gori in dol
je hodil med cerkvijo in šolo. Z Vido je hodil,
cigareto je kadil, dobre volje je bil videti, živa-
hen, vesel, zabaven, zgovoren.

Metko je bolelo: Ali se mu je Vida vsilila
in ga ne pusti samega, ali ji sam dvori? Če so
ti, Tine, ljudje pisali vse, kar je počel in orožnik,
naj bi ti tudi sedaj povedali, kako je vsega konec.
Odkrižala se ga je Metka sama, ni se je naveličal
orožnik!

Metki je bilo jasno, da bo te praznike trpela
bolj ko lansko leto.

Med procesijo je stal Tine blizu šolskih otrok.
Vsi so poklekli, ko je prihajal Bog pod baldah-
inom, Tine ni pokleknil. Prav tedaj, ko so šli

mimo cerkveni pevec in pevke, ki so bili tik pred
nebo, se je Tine zbral, udaril s petami sku-
paj, naglo segel za desno roko k čepici in jo ob-
držal na senčniku.

Metka si je z notami zakrila obraz, sicer bi
vsakdo opazil, kako jo je prevzelo in razburilo.
Kako bi je ne prešinilo: Ko sveča zavrzan stoji
Tine, nepremičen ko kip. Pod brado na vsaki
strani bluze po dve svetli zvezdici. Obraz mu kipi
v zdravju in samozvesti. Oči mu nepremično gle-
dajo na monštranco. Na rokah ima bele rokavice.
Na rokavih ima pozlačene našitke, kakršnih na-
vadni vojaki nimajo. Stari vojaki so pripovedo-
vali v vinotocu, da nosijo take našitke le enoletni
prostovoljci. Tinetova uniforma je lepša ko dru-
gih vojakov, četudi ima kateri zvezde na ovrat-
niku ko Tine, Metka ve iz pripovedovanja odslu-
ženih vojakov, da postane Tine častnik, ko konča
šolo za rezervne častnike. Svetijo se gumbi po
rožina na Tinetovi čepici, svetijo se gumbi po
njegovi bluzi, sveti se orel na svetlorjavem jer-
menu, na katerem visi bajonet. Svetijo se njegove
oči.

Kak fant je Tine, o, kak fant!

Metka ne more odtrgati pogleda od njega.
Pa saj ga gledajo tudi drugi in občudujejo. Metki
se zdi, da so vsi vsenaokoli pozorni le na Tineta,
ki se dviga ko vitka jagnjed iznad klečedih. Vida,
ki kleči tik ob njem, ne gleda proti nebu, na
Tineta škilni. Da je ni sram! Ko hrošč se ga je
oklenila in ga ne izpusti.

Tedaj je bilo Metki jasno, da svojih sklepov
ne bo izpolnila. Govoriti mora z njim! Razložiti
mu, da sprevidi, kako krivico ji dela. Zve naj
vse, potem pa naj jo še prezira, če more! Mora,
mora, na vsak način mora govoriti z njim!

Po procesiji so Tineta obkolili odsluženi vo-
jaki. Metka ni mogla v njegovo bližino. Pri vo-
čerji je oče omenil: »Si videla Lokačevega Ti-
neta?« Metki kri v glavo. In se je obregnila ob
očeta: »Njega gledat sem šla, ne pet pred nebom.«